

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo oceloletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto 7.—
za Nemčijo oceloletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENECC

Inserati:

Enostolpna petstvarica (72 mm):
za enkrat po 18 v
za dvakrat " 15
za trikrat " 13
za večkrat primeren popust.

Prečna oznaka, zabava, osvetlova št.:
enostolpna petstvarica po 23 vln.

Poslano:

enostolpna petstvarica po 40 vln.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi so ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravišćkega telefona št. 188.

Cesar armadi in mornarici.

Dunaj, 7. avg. (C. kr. koresp. urad).

Njegovo c. kr. apostolsko Veličanstvo je izdalo na armado in mornarico naslednji poziv: Armada in mornarica! Z navdušenjem hite vsi brambovci vseh mojih narodov pod zastave in prapore. Prej kot je bilo pričakovati, so zbrane bojne moči. Vsak mojih dobrih vojakov vé, da imamo obračunati s sovražtanolnim napadom; vé, da se v zvezi z našim slavnim zaveznikom borimo za pravično stvar.

Trdna vez zvestobe do Vašega najvišjega vojnega gospoda, do domovine Vas veže. Ljubi moji, pojdite z zaupanjem v teške boje, ki Vas čakajo.

Spominjajte se svojih očetov, ki so v nešteatih bojih in viharjih visoko dvigali svoje prapore in zastave, ter jih nosili v zmagovite bitke!

Posnemajte jih in tekmuje ž njimi v dejanju in vztrajnosti!

Pokažite sovražniku, kaj premorejo avstrijski narodi združeni in napolnjeni z vročo domovinsko ljubeznijo! Vri junaki moji, Bog Vas blagoslovi in vodi Vas k zmagi in slavi.

Na Dunaju, 6. avgusta 1914.

Franc Ježek l. r.

Dijakom!

Domoljubno navdušenje je dvignilo tudi dijake, da se v velikem številu oglašajo in dajejo na razpolago svoje moči za javni blagor.

Poleg pomoči pri poljskem delu se odpira dijakom zlasti to-le važno polje: Sodelovanje — zlasti pisarniško delo — pri lokalnih pomožnih odborih, pomoč županstvom pri izvrševanju njihovih težkih poslov, ki je zlasti tam nujno potrebna, kjer je tajnik ali župan vpoklican, nujno pisarniško delo pri posojilnicah in drugih združenjih, kjer so dosežani tajniki mobilizirani.

Tudi skrb za javno varnost po deželi potrebuje delavcev. Akademiki in bogoslovci naj organizirajo v soglasju in pod vodstvom županstev javne straže proti raznim nevarnim ljudem in

LISTEK.

V Zemunu.

Piše Franjo Pečnik, Bihač.

Danes, ko igra mesto Zemun v Slavoniji tako važno vlogo, ne bo nikomur žal, da se z njim поближе spoznamo.

Zemun je trgovsko mesto in leži na desnem bregu Donave, blizu iztoka Save v Donavo. Danes šteje približno 22.000 prebivalcev, ki so po veri katoliki, pravoslavni, reformirani in židje, po narodnosti Srbi, Hrvati, Nemci in Madžari.

Zemun spada pod županijo sremsko, je sedež kr. kotarskega poglavarstva, sodišča, davčnega in carinskega urada. Kr. redarstvo obsejno poglavarstvo ima dve ekspozituri, in sicer na ladji in kolodvoru. Po umoru prestolonaslednika je hrvatska vlada napravila še dve ekspozituri, in sicer eno v Sremskih Karlovcih, drugo pa za Petrovaradin.

V Zemunu je trgovska akademija, realna gimnazija, višja dekliska šola, hrvatska, srbska in nemška šola. — Zagrebške usmiljene sestre imajo tu veliko lastno javno bolnišnico. Te sestre oskrbujejo tudi mestno ubožnico. V Zemunu je glavno pristanišče donavske parobrodne družbe in pristaniško poveljništvo.

sploh zato, da se ohrani javni red in mir. V tem smislu se izda posebna okrožnica na županstva.

Od dežnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 6. avgusta 1914.

Dr. Šusteršič l. r.,
deželni glavar.

Hudodelska Rusija.

Zavesa je padla in danes je vse jasno. Rusija je s cinično zlobo užgala bakljo evropske vojske. Vsa krivda zadene njo in njenega carja; car vseh Rusov se ne sramuje, postaviti se na stran srbskih banditov, ki so hladnokrvno pomorili našega prestolonaslednika Franc Ferdinanda in njegovo soprogo, ki so preprežili vse jugoslovanske dežele našega cesarstva s svojo brezvestno velesrbsko propagando, z veleizdajstvom v znamenju bomb in krvi. — Ruski car je vrjel vojno hombo v Evropo. Danes je jasno kot beli dan, da so Srbi delali za ruski račun. Rusija je netila zločinsko velesrbsko propagando v naših deželah, Rusija je glavni krivec umora Franca Ferdinanda in Sofije Hohenberg. Zdej je vse razumljivo: ko je Avstrija požgala srbskega kralja Petra — se je praskal ruski car! Od Neronovih časov ni bilo tako krvoločnega vladarja na prestolu kot je ruski car: vsa kri, ki jo je pretil Neron, je mala mlakuža v primeru z morjem krvi, ki se bo sedaj prelivala na vseh evropskih bojiščih po ukažu ruskega carja. A mi se prav nič ne bojimo — bati se imajo samo ruski car in njegovi framašonski kumpani. Zdrženi armadi Avstrije in Nemčije se ne bojita celega sveta. To je granit, ob katerem se razkrušijo zobe ruskega medveda in njenih zaveznikov. Vsa pravica, vsa poštenost je na strani Avstrije in njega zaveznika. Vsa krivica in lumparija na strani sovražne nam svogati.

Kdo pa stoji za ruskim carjem, da ga je speljal v hudodelsko vojsko? To je ravno tisti nečedni element, ki zapečuje tudi srbski narod v hudodelstvo in sleparstvo: to so pravoslavni popi, na Ruskem organizirani v takozvanem »Svetem sinodu«. Tam je gadja zalega, ki že leta sem vznemirja z vojnimi grožnjami celo Evropo — iz same duševne omejenosti in iz te izvirajočega besnega sovražstva zoper ka-

Zemun je sedež pravoslavne »prota« (dekana), katoliške župnije, reformirane in židovske cerkvene občine, sedež c. in kr. brigadnega poveljništva z enim polkom pehote, domobrancev in dveh eskadronov huzarjev. Zadnji so radi pomanjkanja vojašnic nastanjeni po hišah v predmestju.

Zemun se deli v dva, oziroma tri dele. Spodnje in gornje mesto in predmestje (nemška naselbina) Franzensfeld s svojo nemško župnijo in lepo cerkvijo z dvema zvonikoma.

Gornje mesto se deli v dva dela. Ob glavni cesti iz »Batajnice« so naseljeni »švabi« in Hrvati, desno pa je takozvani »Serbisches Viertel« s svojo pravoslavno cerkvijo podružnico. Levo so pokopališča in znameniti »Hunyadov« spomenik, sezidan v obliki zvonika, iz katerega se nam nudi lep razgled na Zemun in okolico, Belgrad in Srbijo, Pančovo in Banat, na vrhu zvonika je velikanski orel, ki drži meč v kljunu.

Največja cerkev v Zemunu je srbska, poleg nje srbski dom. Lepa je pa tudi katoliška cerkev na trgu.

V Zemunu je velikanska parna žaga Polgar & Comp. pri kolodvoru, tovarna za špirit, parni mlini, 2 pivovarni, tovarna pohištva in več opekaren. Kakih 10 minut proti Savi je kolodvor, edina proga, po kateri vozi orientalni ekspresni vlak Carigrad—Pariz. Kolo-

toliško Avstrijo in katoličanom pravično Nemčijo. Iz tega se tudi dá razlagati zveza rusovstva s francoskim framašonstvom: družji ju skupno sovražstvo zoper katoliško cerkev! Ruski pop, srbski pop in framašonski bogotajec — to je družba, ki gre povsod skupaj. In ta svojat je odprla peklena vrata svetovne vojske. Ta svojat — ki sama ostane na varnem v svojem gnjezdu — silil milijone, da se morajo biti in klati. Odkar svet obstoji, se ni izvršilo večje hudodelstvo kot je izvršil sedaj ruski car. — Mi pa z mirno dušo zaupamo naši krasni armadi in našemu orjaškemu zavezniku. Mirno kri — naša usoda je v zanesljivih rokah!

Srbija pred nolanjim razsulom.

Od 27. m. m. se kralj Peter nahaja v Nišu; razdejan je telesno in duševno. Njegova udeležba na političnih in vojaških dogodkih je enaka ničli. Dne 28. julija je dospel v Niš tudi Pašič z ostalimi ministri, izvemši vojnega ministra Stefanovića. Skupščina je sklicana h kratkemu zasedanju. Vsesplošno vlada velika potrtost, kajti »obračun z Avstro-Ogrsko« so si velikosrbski hujskači vse drugače mislili. Računali so s tem, da bi vpadli v Bosno in Hrvatsko. Obenem naj bi Črnogora vkorakala v Hercegovino in Dalmacijo. V teh krogih je tudi splošno vladalo mnenje, da bi prebivalstvo v jugoslovanskih deželah monarhije z veseljem sprejelo Srbe in Črnogorce kot svoje »rešitelje«. Tako nekako so si mislili pred izbruhom vojne z Avstro-Ogrsko. Sedaj so jih pa obsovali Avstrijci prehiteli ter jim napovedali vojsko in sedaj stoji Karagjorgjeva Srbija zapuščena in obupana. Na celim Balkanu se ne gane niti en prst njej v pomoč, še celo Črnogora se obotavlja. Širokoustni kraljevi morilec in srbski armadi so postali ponižni kakor kužki, svojo jezo pa stesajo nad vojaškimi novinci, ki se za vojno toliko navdušujejo, kakor pes za bič. Vojaški upori so na dnevnem redu. Posebno se srbskim častnikom tresejo hlače, ker se širi vest, da bo Avstro-Ogrska pozvala na odgovor tudi krivce kraljevega umora leta 1903. Ljudstvo je pa predvsem razjarjeno proti tistim časnikarjem in njih glasilom, ki so neprestano hujskali k vojni in opisovali Avstro-Ogrsko kot gnil državni tvor. Nelzmerno in enodušno vojno navdušenje avstrijskih narodov proti Srbiji je

dvor je lepa stavba, leži tik Donave in je zelo važen, ker je zadnja postaja avstro-ogrsko monarhije.

Kakih 10 minut od kolodvora na železniški progi je oni znameniti most, ki ima danes veliko zgodovinsko važnost. Most je popolnoma enak onemu v Brodu na Savi — Bosna Brod. Železna konstrukcija leži na štirih velikih zidanih stebreh. Dolg je 460 m in 4½ m širok. Na hrvatski in srbski strani so veliki zidani podstavki, ki drže konstrukcijo. Srbi so morali tedaj samo ta podstavek razstreliti in naravno, da se je konstrukcija do prvega stebra nagnila v Savo.

Od zadnje balkanske vojne je bil osebni promet med Zemunom in Belgradom zelo oviran. Vsak potnik v Srbijo je moral imeti inozemski potni list in ta še posebej potrjen po obmejnem redarstvu v Zemunu, drugače je bilo nemogoče priti v Belgrad.

Našlo se je pa dosti srbofilov iz naše monarhije, zlasti mladičev, ki so plačevali drag denar ribičem, da so jih ponoči v čolnih prevažali v Srbijo.

Meseca majnika sta dva trgovska pomočnika Slovence iz Sp. Štajerja na ta način prešla mejo in plačala ribičem 100 kron.

Srbi v Belgradu pa jih niso sprejeli, kakor sta mislila. Pomagalo jim ni nič, da sta brata Slovence, službe nista dobila, denar je pošel in srbofila sta

Srbe na strašen način iztrežnilo in ljudstvo se besno obrača proti svojim zapeljivcem. Najmanj prijeten je pa tačas pač položaj Karagjorgjeve dinastije, ki ji niti Pašič ne izkazuje več nobenega dolžnega spoštovanja. Ko ga je Peter nedavno pozval k avdienci, se Pašič za to še zmenil ni in ko ga je nedavno obiskal princ Arzen, ga je Pašič zapodil iz hiše na ta način, na mu je po slugi velel kratko reči, da nima časa. Letošnja letina je bila v Srbiji zelo zanič, a še tistega, kar je zraslo, radi vojne ne bodo mogli spraviti. To velja zlasti o koruzi, ki je kasno zrela. Srbiji manjka že sedaj tudi živine, tako da je lakota že na pragu in popoln pogin neizogiben; le hiter mir bi ji mogel morda še kaj rešiti.

Nemška armada.

Z ukazom mobilizacije cele oborožene sile v Nemčiji je pozval nemški cesar pod orožje približno 5 milijonov v orožju izurjenih mož pod nemške zastave.

Kakor se splošno sodi, je nemška armada najbolj izurjena armada na svetu.

Razdeljena je v 25 armadnih zborov, ki tvorijo 50 pehotnih in gardno kavalerijsko divizijo. Te divizije sestavlja 106 pehotnih, 55 kavalerijskih in 50 poljskih artiljerijskih brigad, h katerim moramo še prišteti 5 pešartiljerijskih in 2 železniški brigadi. Polkov je 217 pehotnih, polk šteje 3 bataljone, 18 lovskih bataljonov, 27 oddelkov strojnih pušk, 110 kavalerijskih oddelkov, 10 kirasirskih, 28 dragonskih, 26 ulanskih, 21 huzarskih, 13 lovskih na konjih, 4 težki jezdní in 8 bavarskih chevauxlékih polkov, 100 poljskih artiljerijskih polkov s 3732 topovi, 497 municijskih voz, 844 opazovalnih voz, 1 polk pruske poljske artiljerijske strelne šole, 26 pešartiljerijskih polkov, 36 trenskih polkov, 1 württemberski pešartiljerijski bataljon, 8 pionirskih bataljonov, kakor tudi 1 pionirsko poizkusno stotnijo. Prometnih čet je: 4 železniški polki, 1 bavarski železniški bataljon, 1 obratni oddelek in 2 poizkusni stotniji, 10 brzotnih bataljonov, 11 zrakoplovnih bataljonov, 1 zrakoplovna stotnija, 1 avtomobilski bataljon, 5 letalnih in 26 trenskih (voznih) bataljonov.

Poleg glavne vojne armade je pa še 25 rezervnih divizij, ki jih sestavi-

bila primorana kot »švaba« zapustiti blaženo deželo pod varstvom konzulata do Zemuna, kjer ju je sprejela v objem obmejno redarstvo in poslalo domov. Takih slučajev je bilo letos v Zemunu nešteto, ko so Slovani iz Avstro-Ogrske iskali službe v Srbiji. Razočarani so bili še-le tedaj, ko so jih pozdravili s »švabi«.

Zemun je bil že od nekdaj pribežališče avstro-ogrskih podanikov iz Srbije.

Ker v Srbiji niso vpeljane okrožne blagajne za podporo bolnikov kakor pri nas, je moral vsak avstro-ogrski podanik, ako je obolel in hotel vstopiti v belgrajsko bolnico, naprej vplačati bolniško pristojbino, drugače ga niso sprejeli. Ako ni imel denarja, kako si če pomagati. Šel je v Zemun v bolnico sester usmiljenk in ko je ozdravil, zopet nazaj.

Zemun je v obče jako lepo mesto, dasiravno je tam polno Srbov, ki poželjivo gledajo preko Save. Ulični napisi v Zemunu so v hrvaškem, srbskem in nemškem jeziku. — Prebivalstvo mesta Zemuna je jako ljubeznjivo in gostoljubno. Okolica mesta je jako rodovita. Ogromna slavonska polja se ti nudijo pred očmi, ob Donavi proti Petrovaradinu je polno vinskih goríc. — V okolici več kilometrov proč ni nobene vasi.

iz nadštevilnih brigad posameznih armadnih zborov. Prišteti se mora tudi deželna bramba, ki je organizirana v brigadah, ki so sestavljene iz vseh vrst orožja. Deželna bramba se je že izkazala ob francosko-nemški vojski leta 1870/71. Samostojno postavijo ob vojski tudi 11 kavalerijskih divizij.

Skupna poljska armada šteje 70 tisoč častnikov, 2.300.000 vojakov, 770 tisoč konj, 6000 poljskih in 1500 težkih topov, 2200 strojnih pušk in približno 130.000 drugih voz. Prišteti se pa mora še deželna bramba in črna vojska. Lahko se čeni, da postavi Nemčija na bojišče samo, če pokliče pod orožje prezentno armado, rezervo in deželno brambo, nad pet milijonov popolnoma v orožju izurjenih, krepkih mož, ki lahko prenesejo napore vojske.

Državne trdnjave proti Rusiji so: Kraljavec (Königsberg), Torun (Thorn), Poznanj (Posen), Gdansk (Danzig), Groudeniz, Marienberg, Borjen, Vratislava (Breslau) in Glogova (Glogau).

Načelnik armade je cesar, poročujoči glavni pobočnik je general baron von Lyncker, službujoči generalni poročnik je generalpolkovnik von Plessen, načelnik generalnega štaba je generalni polkovnik von Moltke. Vsa vojna sila je razdeljena v 8 armadnih nadzorstev, vsako nadzorstvo bo tvorilo v vojski eno samostojno z drugimi armadami operirajočo armado. Armadni nadzorniki, ki bodo vodili armade v sedanjih vojski, so generalni polkovnik von Prittwitz und Gafron v Gdanku, generalni polkovnik von Heeringen v Berlinu, generalni polkovnik von Bülow v Hanovru, princ Ruprecht Bavarski v Monakovu, vojvoda Albert Württembergski v Stuttgartu, von Saarbrücken in von Kluck sta v Berlinu.

Nemška vojna mornarica je zdaj najmočnejša za angleško. Ustvaril jo je iz malih, neznatnih početkov sedanji nemški cesar Viljem. Obsega 16 dreadnoughtov, 5 vojnih križaric od 19.900 do 25.000 ton, 20 starejših vojnih ladij, 8 starejših križaric in 30 utrjenih križaric, 143 rušilcev in visokomorskih torpedov, 70 torpednih in 23 podmorskih čolnov. V službi mornarice pa bodo seveda tudi velikanski morski parniki zasebnih parobrodskih družb.

Stališče Italije v tromezi.

Italija se je proglasila v vojski med Avstrijo in Srbijo za nevtralnno.

Ko je Italija dne 31. julija to proglasila, ni bila še obveščena o tem, da je Nemčija Rusiji stavila ultimatum. Zato je lahko rekla, da avstrijsko-srbska vojna nje nič ne briga, ker ni zavezana po pogodbi tromezi Avstriji pomagati.

Italija je priglasi svojo nevtralnno iz sledečih razlogov:

1. Značaj pogodbe tromezi je tak, da se nobena ne sme zaplesti v kako akcijo, ki bi imela posledice splošnega značaja. Če začne kako tako akcijo, mora obvestiti zaveznike in se z njimi sporazumeti.

2. Ta splošna točka zvezne pogodbe je bila med Avstrijo in Italijo še s posebno pogodbo glede položaja na Balkanu v podrobnosti določena in pojasnjena.

3. Avstrijska nota Srbiji, ki je sedanji položaj ustvarila, se Italiji ni nanašala in se Avstrija z Italijo ni o tem ničesar razgovarjala. Zato ni bila Italija v stanju pri tem diplomatskem koraku Avstriji svojega mnenja izraziti. Na drugi strani je jasno, da Italija ni kot zaveznica Avstrije mogla reči, naj Avstrija noto nazaj vzame.

4. Italijanska vlada je pa zahtevala od Avstrije obvezno izjavo, da bo pustila srbske meje nedotaknjene in bo spoštovala neodvisnost Srbije. Avstrija je Italiji to obljubila.

5. Pogodba med zavezniki tromezi je sploh defenzivnega značaja in meri na to, da ostanje sedanje meje evropskih držav nedotaknjene. Zaradi tega se Italija ne čuti dolžne sodelovati pri kaki napadalni akciji te ali one zaveznice, to tem manj, če prej z njima nima obveznega dogovora, ki ga zahteva pogodba.

Te stvari je laški ministrski svet razmotrival in prišel do zaključka, da ostane Italija med avstrijsko in srbsko vojsko nevtralna.

Sicer je pa pogodba tromezi, zlasti kar se tiče Italije, popolnoma tajna. Znano je samo to, da mora Italija pri ti na pomoč, če sta zaveznici napadeni, osobito ako ima Francoska z Nemčijo vojsko.

× × ×

NAŠA ZAVEZNICA ITALIJA

razpolaga s 14 armadnimi kori. Italijanska specialiteta so alpski regimenti, ki imajo primere le v Avstriji, namreč v cesarskih lovcih. Pri prehodu

čez savojska gorovja bo ta četa delala francoskim pokrajinam precejšnje preglavice. O čemer javnost ni poučena, je resnica, da so tehnične čete Italije zelo izborne. V teh leži tudi moč Italije, tako da kljub njeni manjši armadi prav lahko paralizira francosko odporno silo. Poljska armada Italije se čeni na 800.000 mož. Teritorialnih novincev spravi lahko 2 milijona skupaj. Teh pa ni držati višje, kakor so oni v severnih državah.

Zmage nemške armade nad Rusi.

Berolin, 6. avgusta. (C. kr. kor. urad.) Wolfviro poročila sledečo vest:

Pri Schwidernu, vzhodno od Johannsburga in Soldavé, so bile odbite ruske kavalerijske divizije, ki so skušale prodreti nemško obmejno vojno črto, ter so bile potisnjene nazaj v soldavsko ozemlje. Rusi so izgubili eno brigado. Ruska kavalerijska divizija je imela pri umikanju pri Neidenburgu nadaljne izgube.

Avstrija v boju z Rusijo.

VOJNA NAPOVED RUSIJI

Dunaj, 7. avgusta. Včeraj je izšla posebna izdaja dunajske »Wiener Zeitung«, ki prinaša vojno napoved Rusiji. V uradnem oddelku lista svoji sledeče: Po Najvišjem naročilu je dobil 5. avgusta t. l. c. kr. poslanik v Peterburgu naročilo, naj izroči ruskemu ministru za zunanje zadeve noto sledeče vsebine. Francosko besedilo note se glasi v nemški prevodu: Po naročilu svoje vlade javlja podpisani avstro-ogrski poslanik njegovi ekscelenci gospodu carskemu ministru za zunanje zadeve sledeče: Z ozirom na grozeče obnašanje Rusije v sporu med avstrijsko monarhijo in Srbijo in z ozirom na to, da je Rusija vsled tega spora po sporočilu berlinske vlade mislila začeti sovražnosti proti Nemčiji, ki je torej v vojnem stanju z omenjeno državo, se smatra tudi Avstrija, da je v vojnem stanju z Rusijo.

RUSI SE UMIKAJO PROTI SEVERU IN SEVROVSHODU.

Dunaj 6. avg. (Kor. urad.) Z ruske meje prihaja čedalje več poročil, da se niso umaknile samo obmejne straže, kakor smo pred dnevi poročali, ampak da tudi glavne ruske sile korakajo iz notranje Ruske Poljske proti severu in severovzhodu. Iz tega sklepajo, da ruska vojna pripravljenost kljub dolgotrajnim pripravam in koncentracijam še ni toliko zrela, da bi se upala spustiti v boj v Ruski Poljski.

Krakov, 6. avgusta. (C. kr. koresp. urad.) »Nova Reforma« prinaša poročila neke iz Varšave dole osebe, ki pravi: Generalni gubernator v Varšavi, Zilinski, je poklical k sebi 200 varšavskih meščanov in po dolgem govoru izročil mesto v njihovo varstvo. Nato je zapustila posadka z generalnim štabom Varšavo in vzela s seboj državne dokumente. Državno zakladnico so že prej spravili v notranjost dežele.

PRASKA NA AVSTRIJSKO-GRSKI MEJI.

Reka. Tukajšnji cenzurirani listi poročajo službeno iz Budimpešte, da je prišlo na rusko-avstrijski meji do sovražnosti, in sicer na ta način, da so Rusi pogladi v zrak železniški most, ki leži na Granici. Tako je pretrgana železniška zveza čez mejo.

VARSTVO NAŠIH PODANIKOV V RUSIJI.

Dunaj 7. avg. (Kor. urad.) Severno-ameriške zedinjene države so prevzele varstvo avstro-ogrskih podanikov v Rusiji.

RUSOFILSKI POSLANEC ARETIRAN.

V Przemyslu so zaprli rusofilskega državnega poslanca dr. Dimitrija Markova in deset strankinih pristašev njegove stranke. Dr. Markov je imel več let vroče boje z ukrajinsko stranko v Avstriji.

Mobilizacija ruske armade.

Zadnja leta je mobilizacija ruske armade napredovala. Gradili so namreč nove železnice in so mobilizacijsko pripravljenost tudi s poizkusnimi mobilizacijami v velikem slogu olajšali. Mobilizirajo se zahodni vojaški okraji Vilna, Varšava in Kijev, ki leže ob zahodni in ob južnozahodni meji, veliko hitreje, kakor v vojaških okrajih notranje Rusije, ker je v teh okrajih povišano mirovno stanje. Armadni zbori navedenih vojaških okrajev stoje že večinoma v določeni jimi smeri za bojni marš in so lahko že zbrani 12. ali 16. dan mobilizacije. Še skoro prej doseže sposobnost za vojni marš številna kavalerija, ki stoji ob zahodni in ob južno-zahodni fronti. Takoj lahko nastopi tudi ob-

mejna straža (18 brigad po 100 pušk in 400 sabelj).

Ne tako hitro kakor ob meji postanejo za marš sposobne čete, ki stoje v notranji Rusiji, da se je bojna pripravljenost teh čet po izpolnitvi železnice dvignila in ker so tudi leta 1910. vpoklicanje pod orožje izboljšali. Armade iz Peterburga (4. armadni zbor), Moskve (5. armadni zbor), Odesa in iz Kazana (2. zbor) morejo biti mobilizirane šele 14. dan. Razvrstiti bodo mogli v bojno črto peterburško, moskovsko in kazansko armado šele 26. do 30. dne potem, ko se je pričela mobilizacija. Približno čez en mesec šele more pričeti operirati vsa ruska armada prve črte. Razvrstitev druge (rezervne čete) in tretje črte (državne brambe) zahteva samo za mobilizacijo dva do štiri tedne. Razvrstiti in pripraviti za operacije pa morejo še druge in tretje črte potem, ko končajo železniške transportne vojne armade prve črte, če jim bomo to sploh mi še dopustili.

× × ×

PRETIRAVANJE MOČI RUSKE ARMADE.

O ruski armadi krožijo po listih neverjetne govorice, eni število moštva silno precenjujejo, drugi zopet podcenjujejo.

Generallajtnant pl. Cvehl je napisal o tej stvari v zadnji številki »Militär-Wochenblatt« par pametnih besedi. Mož piše: Kakor se avstrijska armada v Evropi pogostokrat podcenjuje, tako se vojna moč Rusije večidel precenjuje. Da je ruska armada, kar se tiče števila, izredno močna, o tem ne more nihče dvomiti. Število samo pa v vojski ne odločuje, kakor nas uče vojske Friderika Velikega. Kot zelo važni in sodooločujoči faktorji pridejo v vojski v poštev: morala armade, vodstvo višjih, kakovost oborožitve, pripravljenost vojske, lega držav, goste železnice, mišljenje in razpoloženje prebivalstva in druge take reči.

Rusija ni v zadnjih časih še nobene armade premagala, ki ji je bila kos po številu. Leta 1877. bi Rusi proti Turkom nič ne opravili, da jim niso Rumuni pritekli na pomoč. Moderna japonska armada jih je na daljnem vzhodu občutno porazila.

Rusija ima v miru 37 vojnih zborov in ne 42, kakor nekateri trdijo. Od teh jih je v Evropi 30. Seveda tudi ti ne pridejo v slučaj vojske vsi v poštev. Proti Japoncem bi bilo treba poleg pet zborov, ki so vedno na vzhodu, vreči še par evropskih, da jih drže na uzdi. Treba je varovati turško mejo. Balkan je za enkrat za Rusijo itak izgubljen. Potem je treba imeti številne čete doma, da stražijo revolucionarno delavstvo po velikih mestih. In ravno po mestih in obrtnih krajih je najboljša vojaštvo zaposleno. Koliko moštva je pri teh policijskih stražah, ni znano. Človek bi moral sedeti v ruskem vojnem ministru, da bi te številke zvedel. 8 do 10 zborov od teh 30 mirnim srcem lahko odštejemo. Proti nemški in avstrijski meji bi torej Rusija vrgla lahko 22 zborov. To bi pa bila silno dolga bojna črta, ki bi Rusom napak hodila. Rusija je mobilizirala, kakor pravi, vse vojne zore šele zadnji čas. V resnici je pa daljne zore že preje pokonci spravila in je zadnji čas samo bližnje na zahodu vzdignila. Na ta način je pridobila precej na času, ker je njena mobilizacija zaradi oddaljenosti veliko počasnejša, kakor naša. Rusi bodo spravili na noge do dva milijona vojakov. Vsak zbor ima 30 tisoč pušk, 64 strojnih pušk, 108 topov in 1000 jezdecev. Pri vsakem zboru je treba prehraniti 44.000 mož in 12.000 konj. Poleg tega ima Rusija 24 kavalerijskih in 10 kosaških divizij. Kavalerijska divizija šteje 3500 mož, 8 strojnih pušk in 12 topov.

Vojska s Francosko.

PRIPRAVE ZA VOJSKO NA FRANCOSEKEM.

Pariz. Ministrski svet je neprestano zbran pri posvetovanju. General Joffre je, kakor smo včeraj poročali, prevzel vrhovno poveljstvo. General Joffre ima samo eno roko, drugo roko je izgubil v nemško-francoski vojski. V vojnem ministru se dela brez prestanka že nad 60 ur. Načrti generalnega štaba so bili predloženi vladi, ki jih je odobrila. Notranji minister je storil vse, da preskrbi ljudstvo z živežem. Javni in privatni avtomobili, konji, vozovi itd. so prešli v vojaške roke. Obsedno stanje je proglašeno po celi Franciji. — Veliko skrbi dela aprovizacija Pariza. Treba je preskrbeti živeža za tri in pol milijona prebivalcev. — Železnice se bodo porabljale tri tedne samo za prevoz čet in vojne materijala.

NEMCI ZASEDLI BRIEY.

Berolin, 6. avgusta. (Kor. urad.) Wolffviro urad poročila: Briey, ki leži severozahodno od Metza, so zasedle nemške čete.

BITKA PRED LONGWYJEM.

Pariz. Nemške čete so udrle iz Luksemburga čez francosko mejo proti trdnjavi Longwy. V torek so Nemci pričeli patrolirati po francoskem teritoriju. Zvečer se je slišalo grmenje topov iz Longwyja. Zdi se, da namerava nemški generalni štab obrniti vso pozornost Francozov na sever.

Pariz. Nemška pehota je zasedla St. Martin.

Pariz. Nemške čete so zasedle Cirey-les-Forges, štirideset kilometrov pred trdnjavo Luneville.

FRANCOZI HOČEJO SKOZI ŠVICO.

Rim. »Corriere d'Italia« poroča, da je zelo verjetno, da bodo udrle francoske čete preko nevtralnega švicarskega teritorija v Nemčijo, ako uderejo Nemci skozi Belgijo na Francosko.

POVELJNIK ARMADE V ŠVICI.

Bern, 6. avgusta. (Koresp. urad.) Zvezni svet je izvolil za glavnega poveljnika armade v Švici generala Ulrika Wille, doslej poveljnika 3. zbora.

NEMŠKA KRIŽARICA PREŽI PRED CARIGRADOM NA FRANCOSE LADJE.

Carigrad, 4. julija. (Kor. urad.) Nobena francoska ladja se ne upa zapustiti Dardanel iz strahu pred neko nemško križarico, ki križari pred Dardanelami. Neka francoska ladja je včeraj Carigrad zapustila, a se je iz strahu pred nemško križarico kmalu vrnila.

Vojska z Angleško.

ANGLEŠKI POSLANIK Z VISOKO ČASTJO ZAPUSTIL BEROLIN.

Berolin, 6. avgusta. (Kor. urad.) Angleški in belgijski poslanik sta zapustila Berlin. Nemška vlada je odkazala poslanikoma vsakemu dva salonska vozova in jedilni voz. Na kolodvoru se je od poslanikov poslovil višji uradnik. Cesar Viljem je poslal k angleškemu poslaniku svojega pobočnika, ki mu je v cesarjevem imenu izjavil, da obžaluje, ker se je pred angleškim poslaništvom demonstriralo. Angleški poslanik je cesarju izrekel svojo zahvalo.

ANGLEŠKI PREMIER MINISTER PROSI ZBORNICO ZA KREDIT 500 MILIJONOV FUNTOV ŠTERLINGOV.

London, 7. avg. (Kor. urad.) Damijski minist. Asquith je naznanil spodnji zbornici, da obstoji med Anglijo in Nemčijo vojno stanje in da bo prosil zbornico za kredit 500 milijonov funtov šterlingov.

POVELJE CESARJA VILJEMA NEMŠKI MORNARICI.

Berolin, 7. avgusta. (Koresp. urad.) Cesar Viljem je izdal na nemško mornarico povelje, ki izjava med drugim: Po 43letnem miru kličem nemško za boj sposobno mornarico na vojsko, da brani srčno z božjo pomočjo domovino. Okoli in okoli nas obdajajo sovražniki, hoteč nam škodovati, to znači položaj: Stojimo pred hudim bojem, ki zahteva od nas, da veliko žrtvujemo. Upam, da živi v nemškem ljudstvu še stari, strogi duh, tisti veliki strogi duh, ki napade sovražnika, kjerkoli ga dobi, pa naj stane, kar hoče, ki je tvoril od pamtikeva sem strah in grozo naših sovražnikov. Zaupam Vam, nemški vojaki, da vsakega med Vami preveva vroča želja do zmage, da bo vsakdo med Vami storil, kar mora storiti. Bog Vas dovedi k zmagi!

PRED POMORSKIMI BITKAMI.

Antwerpen. Neki mornarji naznanjajo iz Fliesingena, da so v Severnem morju videli nekoliko oddelkov nemškega brodograja, ki je jadrlo s polno paro proti Skageraku. Ravno tisti čas so naznanili piloti, da so videli tudi angleške ladje, ki so se ustavile na severu od Fliesingena.

ANGLEŠKO BRODOVJE.

London. Oddelek angleškega brodograja je koncentriran v kanalu La Manche, medtem ko en del križari po Severnem morju.

ANGLEŠKO BRODOVJE V OSTENDU.

Bruselj. Po mestu se govori, da se del angleškega brodograja nahaja v Ostendu. Luka Dower je polna min in je zato promet v luki silno težaven.

MINIRANE ANGLEŠKE LUKE.

London. »Mar. Office« poroča, da je poveljnik angleškega brodograja zapovedal, da se morajo minirati vse vojne luke. Ladjam je prepovedano prihajati v pristanišča ponoči in za časa megle.

ANGLEŽI USTAVILI NEMŠKI PARNIK.

London, 6. avgusta. (Koresp. urad.) Nemški parnik »Tryande«, ki ima 17 mož posadke, je bil v prelivu Manchester ustavljen.

Rusko črnomoško brodovje se pojavilo.

Kakor se zdi, namerava rusko črnomoško brodovje presenetljivo napasti Dardanele in Bospor. Turčija se je pa, kakor trde, zgodaj premaknila in je že ukazala v Dardanelih položiti mine. Kakor znano, želi že Rusija stotletja, da si pripori prehod za ruske vojne ladje skozi Dardanele. Vprašanje Dardanel je zato zelo aktualno. Prav je, da se pečamo z vprašanjem Dardanel. Pogodbe o zaprtjem Črnem morju so se sklepale že v 18. stoletju in so ob vsaki vojski na Orientu igrala veliko vlogo. S pariško pogodbo leta 1856. se je iznova določilo, da ostane prehod za vojne ladje skozi Dardanele zaprt, londonska konferenca leta 1871. in berlinski kongres leta 1878. sta to potrdila. Po teh določilih je trgovinska pomorska plova med Sredozemskim in Črnim morjem prosta, ptuje vojne ladje pa brez posebnega sultanovega dovoljenja ne smeje v Dardanele. Vse države, razen Rusije so bile s tem zadovoljne, Rusija se je pa le sili uklonila, ker je kot največja država ob Črnem morju tudi najbolj prizadeta. O smereh ruske politike glede na Dardanele je izjavil Bismarck v svojih »Mislilih in spominih«, da je prva praktična potreba Rusije za razvoj moči na Orientu, da zavaruje Črno morje. Če se ji posreči, da napravi trd zapah ob Bosporu s topovi in torpedi, je južno rusko obrežje še bolj kot baltiško zavarovano. Dardanele naj bi nato tvorile izpadna vrata ruskemu brodovju, skozi katera bi z lahkoto prišlo v Sredozemsko morje, ne da bi ji moglo kako drugo brodovje slediti. Rusko črnomoško brodovje bodočnosti bi ojačilo sredozemsko francosko brodovje.

Pariški mir določa, da ščitijo določila o Dardanelih velesile, ki so podpisale pogodbo. To dejstvo je dovedlo do dogodka med lordom Salisburyjem in grofom Suvalovom, kar se je zelo opazilo. Angleški pooblaščenec je izjavil, da se Anglija glede na izpremembe na Orientu omejuje le na to, da priznava sultanu pravico, da sme morske ožine odpirati in zapirati. Nasproti tej izjavi je nastopil grof Suvalov in izjavil, da se zavzema za obstoječe razmere, da, kakor je pustil zapisati na zapisnik, tvori načelo o zatvoritvi morske evropske načelo in da so tozadevni leta 1841, 1856 in 1871 storjeni ukrepi, ki jih je zdaj (1878) potrdila berlinska pogodba, obvezni za vse velesile v smislu duha in črke pogodbe ne le nasproti sultanu, marveč nasproti velesilam, ki so pri pogodbi sodelovale in da zanje zato vse velesile kolektivno jamčijo. Rusija je s tem izjavila, da enostranska pogodba s sultanom ne more obstoječega stanja izpremeniti. Rusija se je namreč bala, da ne bi si pridobila takrat s Turčijo zvezana Anglija posebne pravice v Dardanelih. Danes bi Rusiji bolj prišlo takratno angleško naziranje. Razmere Črnega morja so se, odkar se je sklenila pariška pogodba, zelo izpremenile, ker sta se ustavili dve samostojni državi ob Črnem morju: Rumunija in Bulgarija. Z zatvoritvijo Dardanel je prizadeta osobito Rumunija, ker ne more po morju žita izvažati.

VSI SVETILNIKI V ČRNEM MORJU UGASNENI.

London, 7. avgusta. (C. kr. koresp. urad.) Iz Odese poroča Reuterjev biro, da so vsi svetilniki v Črnem morju ugasnjeni.

Turčija.

DENARNE TEŽKOČE V CARIGRADU.

Carigrad. (Koresp. urad.) Da se od pomore finančnim težkočam na carigradskem trgu, je vlada izdala postavno, ki prisili sprejemanje papirnatega denarja otomanske banke in slednjo odveže dolžnosti, da izplača, dokler velja ta postava, protivrednost papirja.

ZAPRTJE DARDANEL.

Carigrad. (Kor. urad.) Vlada objavlja uradno obvestilo, s katerim obvešča, da za ohranitev stroge nevtralitete zatvorja Dardanele in Bospor tujim vojnim ladjam.

TURČIJA IZJAVILA NEVTRALNOST.

Carigrad, 4. avgusta. (Kor. urad.) Z brzotvorno okoliščino je obvestila Turčija velesile, da je izdal sultan irade, ki odreja mobilizacijo armade, zatvoritev Dardanel in da bo Turčija izvajala najstrožjo nevtralnost.

Naša monarhija v boju proti Srbiji.

NA SRBSKEM BOJIŠČU NIČ NOVEGA.

Dunaj 6. avg. (Kor. urad.) Iz srbskega bojišča danes ni nobenih nadaljnjih poročil.

SRBIJA NAPOVEDALA NEMČIJI VOJSKO.

Dunaj 7. avg. (Kor. urad.) Srbija je napovedala Nemčiji vojsko, da bo moral nemški poslanik Griesinger zapustiti Srbijo, ker gleda Srbom precej na prste.

OBSTRELJEVANJE BELGRADA.

Dunaj, 6. avgusta, ob 12. uri 15 m. (Kor. urad.) Z ozirom na artiljerijski boj pri Belgradu 4. avgusta se še dodatno poroča: Monitor »Körös« je podvil ob 8. uri 30 minut zjutraj zato ofenzivo, da izzove ogenj belgrajske trdnjave in da sovražnik odkrije postojanke, kjer je imel razvrščene svoje topove. Monitor se je pripeljal do 1800 m od desnega brega Save, ki je srbski. S spodnje belgrajske trdnjave so pričeli nato streljati nanj, ob 9. uri 22 minut so pričele streljati tudi srbske baterije, ki so stale na severovzhodnem vogalu zgornje trdnjave in na severozahodnem delu. Srbi so, kakor se sodi, streljali iz 12 cm baterij. Streljali so tudi iz tvorniškega rajona, podpirali sta ogenj tudi dve bateriji pri hiši finančne straže. »Körös« je takoj sprejel boj in se je med bojem približal trdnjavi zelo blizu. Monitor je zadelo šest granat, ki so pa odskočile od jeklenega oklopa, poškodovan je bil le neznatno. Medtem so poslegle v boj naše baterije, ki so sijajno svojo nalogo rešile v najneugodnejših razmerah. Solnčni žarki so jim namreč sijali v obraz, na trdnjavi je pa ležala lahna megla. Sovražnik je bil prisiljen, da je z ognjem utihnil. Mi smo imeli 1 mrtvega in 1 nevarno ranjenega vojaka. Zdi se, da je na Panovem Brdu v begu zapustil svoje postojanke, a se je kmalu zopet vrnil. Popoldne se je artiljerijski ogenj z odmore nadaljeval. Ob štirih popoldne se je približalo naše brodovje sovražnemu obrežju do 500 m, da dožene poškodbe. Po zadnjih poročilih se je obstreljevanje Belgrada tudi 5. t. m. nadaljevalo. Na ostali naši srbski fronti je mirno.

ARNAUTI VDRILI V SRBIJO.

Bukarešt. Arnauti so pri Debrji vdrili v Srbijo. Organizirani so izvršno in prizadevajo srbskim četam mnogo težav.

SRBSKO ZRAČNO BRODOVJE.

Srbija še nikakor ni gotova z organizacijo svojega zračnega brodovja. Sicer je v zadnjih dveh balkanskih vojskah pomen zračnega orožja praktično spoznala in tudi sklenila zgraditi zračno brodovje, vendar pa je bilo za izpeljavo tega načrta premalo časa. Srbija lahko sedaj računa edino le na ruske avijatičke, ki so bili na razpolago Bulgariji in Srbiji tudi v prvi balkanski vojski. Srbija razpolaga sedaj z 20 zračnimi stroji; vsekakor je treba pomisliti, da se uprav zračni letalni material lahko hitro nabavi. Skoro vsi ti letalni stroji so francoskega izvora (Farman, Bleriot in Deperdussin); v zadnjem času je Srbija nakupila tudi nemške stroje. Centrala za zrakoplovstvo, takojimenovana »avijatična sekcija« se nahaja v Nišu.

AVSTRIJCI IZGNANI IZ ČRNE GORE.

Dunaj. V Črni gori vlada lakota. Vsi avstrijski državljani so izgnani iz dežele.

SRBSKA ARTILJERIJA NA LOVCENU.

Dunaj. Poroča se, da sta prišla dva polka srbske artiljerije pod Nikšić, ki leži blizu naše meje. Takoj nato pa je zasedel Lovčen črnogorski armadni zbor iz Podgorice in postavil na vrhovih 38 topov ruskega kalibra.

NAPAD NA NAŠEGA KONZULA V BARU.

Avstrijskega konzula v Baru so Črnogorci zadržali, ko je zapuščal svoje stanovanje.

PRIPOVEDOVANJA SRBSKIH BEGUNCEV.

Iz Szegeda poročajo budimpeštanskim listom. Nek višji uradnik ogrske paroplovne družbe, ki je 20 let stanoval v srbskem mestu Smederevu, je dne 25. julija s svojo družino pobegnil. Sedaj biva v Szegedu in pripoveduje o dogodkih onega usodnega popoldneva takole: V soboto popoldne ob štirih, torej

dve uri pred odgovorom na našo noto, je bila v Smederevu že razglašena splošna mobilizacija. Črnovojniki so se morali zglasti še isti dan, drugi pa do nedelje zjutraj. Vest o mobilizaciji je vplivala na prebivalstvo uničevalno. Srbski narod ne želi vojske, pač pa je zelo ogorčen, ker se ni prebolel balkanske vojske. Za vojsko je samo vojaštvo in pa kraljevi morilci. Kakor hitro sem izvedel o odpotovanju našega poslanika barona Giesla, sem že mislil na beg, ter me je skrbelo, da ne bi bili napadeni. Na javni cesti je nek črnovojnik streljal na mojega sina. Zelo sem se prestrašil, ko sem čul, da nas mestni prefekt ne pusti oditi, ker je dobil poročilo, da je Ogrska ujela srbsko ladjo. Ko se pa ta vest ni potrdila, nas je pustil odpotovati. Dal nam je četrte ure časa, da spravimo svoje stvari skupaj. Moje mobilije, ki sem jih moral pustiti, so vredne do 60.000 kron. Potrdilo o vesti, da je zajeta srbska ladja, bi lahko vsak čas došlo. V tem slučaju bi bil gotovo umorjen.

SRBI NAPADLI PARNIK »ALKOT-MANY«.

»Neue Freie Presse« piše: Budimpeštanski listi poročajo iz Zemuna, da se je parnik »Alkotmany«, last donavske paroplovne družbe, dne 29. julija približal srbskemu bregu na 150 korakov. Kar so pričeli Srbi nenadoma hudo streljati s puškami in strojnimi puškami. Streljanje na parnik je trajalo kakih deset minut in je imelo silne učinke. Zapitan Karel Eberling iz Budimpešte, ki je poveljeval parniku, je bil smrtno zadet od kroglice in to kljub temu, da je zabarikadiral poveljniški prostor iz previdnosti z vrečami, napolnjenimi s peskom. Prvi krmar, Mihael Kremsberger iz Pača se je istotako, zadet od kroglice zerudil mrtev na tla. Drugega krmarja Ignacija Kolarja je zadela krogla na levo stran, tretjega pa v nogo. Kolar je bil še toliko pri moči, da je parnik odpravil nazaj v zemunsko pristanišče. Obe žrtvi, Eberling in Kremsbergerja, so 3. t. m. med velikansko udeležbo občinstva in vojaštva ter zastopnikov dunavske družbe v Zemunu svečanostno pokopali.

Preskrba družin mobilizovanih.

Dve vrsti podpor imamo za rodbine tistih, ki so vpoklicani v vojno službo, in sicer: 1. prostovoljne podpore javnih korporacij; med te spadajo zlasti podpore občin, c. kr. društva srebrnega križa ter drugih karitativnih društev; 2. postavne podpore, to so one, ki jih določa postava od 26./12. 1912. št. 237 drž. zakonika.

Že ime »prostovoljne podpore« pove, da tisti, ki imajo te podpore deliti, niso vezani na nobena postavna določila, nego, da se imajo zlasti občine in pa društvo srebrnega križa držati splošnih načel o podporah, da jih dobijo namreč tisti, ki so vredni in potrebujejo. Prošnje za take podpore tudi niso vezane na kake posebne formalnosti, treba je le, da prosilec prepriča tistega, ki podpore deli, da je v potrebi in da je podpore vreden.

Drugačna je stvar s postavnimi podporami, ki jih daje država. Tu je treba, da občinstvo zve, kdo ima pravico do podpore, v kolikšni izmeri se podpore dajejo, in kam se je s prošnjami za podpore obrniti.

Pravico do podpore imajo svojci oziroma družine onih avstrijskih državljanov, ki so bili vpoklicani vsled mobilizacije v službovanje pri c. in kr. vojski, pri c. kr. deželni brambi ali pa pri črni vojni. Paziti je treba tukaj na besedo »vpoklicani«, iz česar sledi, da nimajo pravice do podpore družine tistih, ki so v prezenčni vojaški službi, t. j. rodbine tistih, ki redno vojaško službo opravljajo, z drugimi besedami, podporo dobijo samo družine tistih, ki so svoji redni vojaški službi že prej zadostili, a so bili potem iz svojega rednega poklica vsled napovedi vojske vpoklicani bodisi kot rezervisti, nadomestni rezervisti ali črnovojniki v službo vojne.

Postava govori o »svojcih« vpoklicanih. Med te spadajo: 1. zakonska žena, 2. zakonski otroci (event. vnuki), 3. stariši vpoklicanega, 4. stariši žene, (tast in tašča vpoklicanega), 5. bratje in sestre, 6. nezakonska mati, 7. nezakonski otroci.

Ti svojci, katere smo gori imenovali tudi »družina«, imajo pa le tedaj pravico do državne podpore, če jih je doslej v glavnem preživljal vpoklicani z delom svojih rok oziroma s svojim zaslužkom.

Primer a: Tako n. pr. imata tast in tašča vpoklicanega pravico do podpore, če sta pri svojem vpoklicanem zetu živela in bila nakazana na delo njegovih rok. Nimata pa te pravice, če sta tu ali tam dobivala od vpoklicanega kako podporo ali kak priboljšek. V prošnji je tedaj treba trditi in na primeren način dokazati, da so svojci, ki za podporo prosijo, v resnici bili odvisni od zaslužka vpoklicanega.

Na vsak način pa imajo brez posebnega dokaza pravico do podpore družine vpoklicanih malih kmetov, ki oskrbujejo gospodarstvo samo z domačimi ljudmi brez poslov, enako tudi samostojnih obrtnikov, ki delajo brez pomoči k o v; k tem seveda ne spadajo obrtni vajenci.

Podpore pa niso deležni taki vpoklicani, ki svojo plačo ali mezdo naprej dobivajo, ne glede na vojno stanje.

Postavna podpora se daje: a) kot prispevek za preživljanje in b) kot prispevek za najemnino (stanovanje).

Višina prispevka za preživljanje je za različne kraje in različne čase različna. To določajo posebne navedbe.

Na Kranjskem se dobi za vsakega rodbinskega člana zunaj na deželi po 70 vin., v Ljubljani pa po 76 vin. na dan. Za otroke v starosti iznad osem let, se dobi le polovica, t. j. po 35 oziroma 38 vin. na dan.

Primer a: Vpoklicani zapusti doma ženo, svojega očeta, tri otroke nad osem let in enega pod osem let. Na preskrbnini dobi ta rodbina na deželi: za ženo 70 vin., za očeta 70 vin., za tri otroke nad 8 let 2 K 10 vin., za otroka pod 8 let 35 vin., skupaj 3 K 85 vin.

Kot prispevek za stanovanje je dobi rodbina še polovico gorenjega zneska t. j. še 1 K 92 vin., tako, da dobi vsaka skupaj ta rodbina na dan po 5 K 77 vin. V Ljubljani seveda nekoliko več. Višina te podpore omejuje postava s tem, da nobena rodbina ne sme dobiti več, kakor so bili prej vpoklicanega.

Do te podpore imajo pravico rodbine toliko časa, dokler je vpoklicani vsled vojaške službe zadržan iti za svojim rednim zaslužkom. Če je bil pa vpoklicani v boju usmrčen ali tako ranjen, da ni več sposoben za svojo redno civilno službo, imajo svojci pravico do podpore še šest mesecev po smrti ali po poškodbi.

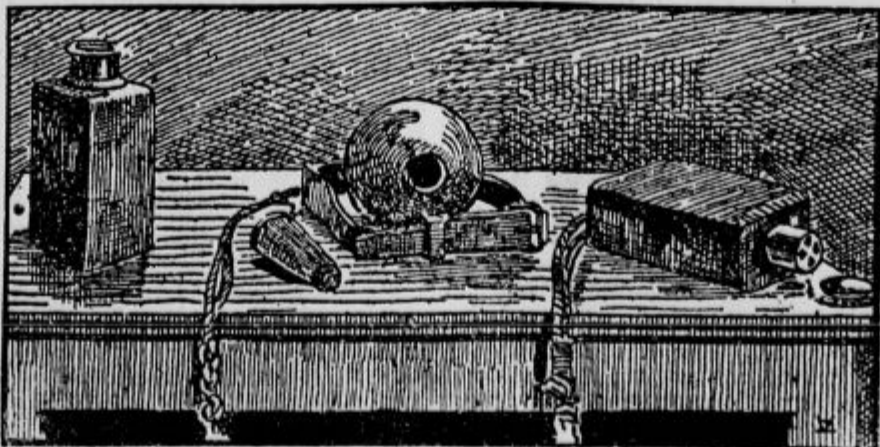
Da pridejo družine vpoklicanih v resnici do teh podpor, pravi postava, da je nedopustna vsaka eksekucija na te prejemke. Iz istega vzroka je nedopustno te prejemke komu drugemu prepustiti s cesijo ali jih zastaviti.

Z ozirom na veliko število vpoklicanih ne bo mogoče, da bi državne oblasti takoj vse prošnje za podpore pregledale in plačala nakazale. Ker bo pa potreba in sila gotovo nastopila prej, ko pridejo svojci vpoklicanih do podpor, zato določa postava, da lahko občine dajo posebno potrebnim na račun podpor predujme. Ako občina da tak predujem, je izjemoma ravno za občino po postavi veljavno, če svojci občini toliko svojih prejemkov iz podpore odstopijo, kolikor dobijo nanje predujma.

Prošnje za podpore se vlagajo pri županstvu. Prosi lahko za podporo ali vpoklicani sam, ali pa njegova rodbina, in sicer je najbolje, ako prosi žena za se, za svoje otroke in po potrebi tudi za druge družinske člane. Če vpoklicani nima več žene, lahko prosijo za otroke njegovi stariši ali sodišče ali tisti, katerim je vpoklicani prepustil skrb za otroke.

Ker je veliko ljudi, ki ne poznajo postave, in ki tudi ne berejo nobenega javnega razglašja in ne časopisja, se vtegne pripetiti, da marsikdo niti ne ve, da ima pravico do podpore, če ravno je v potrebi. Zato določa postava, da je mogoče vložiti prošnje za podpore še dva meseca potem, ko se vrne vpoklicani v svojo civilno službovanje, oziroma šest mesecev potem, ko se dožene, da je vpoklicani bil v boju usmrčen. Prošnje, ki pridejo pozneje, se ne vpoštevajo.

Podpore se imajo izplačevati prvega in šestnajstega vsakega meseca, in sicer za vsakega pol meseca naprej. Seveda sedaj od začetka to ni mogoče. Zato bodo tisti, ki vložijo prošnje, dobili, kakor naglo bodo prošnje rešene, izplačane podpore najprej za nazaj od

Bombe iz srbskega arzenala v Kragujevcu.

dneva vpoklica do dneva rešitve in potem še vnaprej do šestnajstega dotičnega ali do prvega prihodnjega meseca.

Ce kdo misli, da mu je pristojna oblast prisodila premajno podporo, ima pravico se obrniti na posebno komisijo, ki obstoji pri deželni vladi. Člani te komisije so: deželni predsednik ali od njega določen politični uradnik, dalje zastopnik finančnega ravnanstva in zastopnik deželnega odbora.

Vse prošnje za podpore so kolkov proste, enako tudi vse priloge k prošnjam, dalje tudi vse pobotnice i. t. d.

Toliko o postavnih podporah!

Ker so te državne podpore vezane na gotove pogoje, ki pri vsakomur niso podani, in ker so v marsikaterem slučaju zlasti, če je bolezen in hiši, te podpore premajhne, naj prostovoljne podpore kolikor mogoče izpopolnjujejo te postavne podpore. Vzemimo samo služaj, da zapusti vpoklicani doma ženo, ki je bolna, in ne more ničesar zaslužiti. Ona ima po postavi pravico samo do podpore 70 vin. za preskrbnino in 35 vin. za stanovanje, skupaj tedaj na dan 1 K 05 vin., kar je očitno premalo v teh dragih časih, ki jih bo prinesla vojska s seboj. Tukaj naj pomaga krščanska ljubezen s prostovoljnimi podporniki!

Poročila in poizvedbe o vojaških osebah, ki obole ali ki so ranjene.

Avstrijska »Družba Rdečega križa« in »Društvo Rdečega križa« v deželah svete krone ogrske skupno z vojno upravo ustanovile skupni poizvedovalni urad na Dunaju s poizvedovalnimi pisarnami na Dunaju in v Budimpešti.

Skupni poizvedovalni urad bo v glavnem 1. obdelaval došla poročila vojaških in civilnih bolnišnic o obolelih, ranjenih in o umrlih vojaki, nadalje poročila o padlih vojaki, tako, da ostanejo ta poročila tako za lasten pregled, kakor tudi, da se lahko izročajo prebivalstvu obvestila o osebah lastnih armad in brodivij obeh poizvedovalnih uradov. Pojasnila o omenjenih osebah zveznih in sovražnih armad in brodivij preskrbi na za to določen način osrednji posredovalni urad sam. 2. Identitetna znamenja in efekti umrlih ali padlih svojcev sovražnih armad in brodivij zbira in izroči, oziroma posreduje izročitelju urad. Osrednji poizvedovalni urad ne bo s prebivalstvom v nikakem direktnem stiku. (Neposredno se bodo dajala pojasnila o svojcih lastnih armad (mornarice) le oblastem in poveljstvom), so pa (poleg časopisov) poizvedovalni uradi na razpolago neposredno javnosti. Oba poizvedovalna urada bosta odgovarjala temeljem po osrednjem poizvedovalnem uradu dobljenih poročil na določeno stavljena vprašanja.

Vprašal bo vsak lahko pisмено ali brzojavno v enem deželnih jezikov. Ustmena vprašanja niso dovoljena. Za pismena vprašanja se bodo oddajala pri poštini uradih (kjer jih ni, pri krajnih oblasteh) nalašč za to predtiskane dvojne dopisnice proti enkratni poštini. Tako ime z vsemi natančnejšimi izpoznavnimi znaki osebe, za katero se vpraša (osebno če gre za zelo razširjena imena), kakor tudi naslov tistega, ki vpraša (na delu za odgovor dvojnati dopisnic) se mora pisati natančno in tako, da se bo moglo čitati. Odgovori se brezplačno v tistem jeziku, v katerem se vpraša. Pri brzojavnih vprašanjih mora stranka odgovor plačati. O boleznih ali o ranjenju ene osebe se temeljem po bolnišnicah doposlanih poročil vsakemu, ki vpraša, le enkrat podeli pojasnilo. Nadalje naj se poizveduje o takih osebah pri tisti bolnišnici, oziroma zdravilišču, ki je v odgovoru navedeno. Če o kaki osebi ni nič poročila, se to v odgovoru pripomni. Na vprašanja, ki niso jasno pisana ali ki dopuščajo dvom, se ne more odgovoriti.

Najširši krogi prebivalstva se počue o načinu, kako naj se vpraša, na prošnjo »Rdečega križa«, po krajni duhovščini, po razglasih v časopisju, kakor tudi z vajnimi razglasi.

Zopetna pridobitev častniške šarže po bivših častnikih.

Domoljubno navdušenje, ki vlada v vseh krogih prebivalstva, je vzbudilo željo med bivšimi častniki, da bi si zopet svojo častniško šaržo pridobili in da bi se kot častniki vojnih dogodkov udeleževali.

Vojna uprava namerava to stremenje kolikor mogoče podpirati in zato odreja:

1. Bivši častniki (častniški aspiranti), ki so, ko so dopolnili svojo postavno službeno dolžnost, izstopili iz armade in so bili pod temnaslovom, ali po superarbitraciji določeni, da morajo

že imenovani za častnike črne vojske, naj, če žele dobiti zopet svojo prejšnjo šaržo v rezervi armade ali v deželni brambli, predložijo svoje prošnje, če so že vpoklicani, pri predpostavljene poveljstvu, tisti, ki pa niso vpoklicani, pri pristojnem črnovojniškem poveljstvu. Prošnji naj se predloži vojaško (domobrambno) zdravniško izpričevalo, odpustni dokument in verz po točki 44. službenika prvega dela.

Predpostavljeno poveljstvo (črnovojniško okrajno poveljstvo) naj prošnjo designira, oziroma naj potrdi, da je prosilec častnik črne vojske, prošnje naj pa naravnost pošlje centralnemu mestu tistega dela oborožene sile, v katerem se poteguje za imenovanje.

2. Bivši častniki (častniški aspiranti) armade in deželne brambe, ki so bili odpuščeni, ko so dokončali službeno dolžnost ali ker so bili superarbitrirani, oziroma ki so prostovoljno izstopili, a ki ne pripadajo onim, ki so pod točko 1 naštet, nadalje tisti bivši častniki in častniški aspiranti, ki niso svoje šarže odložili iz razlogov, ki se navedajo pod točko 3, za katere torej rehabilitacijsko postopanje ni potrebno in ki se jih točka 1 tudi ne tiče, naj potem, če so bili že vpoklicani ali ne, svoje prošnje vložijo za zopetno uvrščenje v svojo prejšnjo šaržo v rezervi armade ali deželne brambe pri predpostavljene poveljstvu ali pa pri pristojnem nadomestnem (deželnobrambnem nadomestnem, črnovojniškem) poveljstvu. Tem prošnjam naj se poleg v točki 1 označenih spisov priloži tudi izpričevalo politične oblasti o dobrem obnašanju, iz katerega se mora razvideti, kakšno življenjsko mesto da ima prosilec. Predpostavljeno poveljstvo (nadomestno, črnovojniško, okrajno poveljstvo) naj poizve o prosilcu mnenje častniškega zbora (shoda), ki obstoja vsaj iz šestih častnikov vojaškega stanu v smislu priloge 1 napredovalnih predpisov. Prošnja naj se odpošlje nato tako naprej, kakor je določeno v točki 1.

3. Določila o rehabilitaciji bivših častnikov (častniških aspirantov), ki so izgubili svojo šaržo po vojaškodnem ali po službeni knjigi A—49 vsled imperativnega postopanja ali pa so svojo šaržo prostovoljno odložili, da se izognejo postopanju, obsega odlok Pr. številka 10.355 iz leta 1914. Taki bivši častniki (častniški aspiranti) smejo svojo prošnjo za rehabilitiranje predložiti šele, ko se je demobiliziralo. O povišanju rezervnih častnikov (aspirantov), nadalje častnikov izven službe ob vojski in v mobilizacijskih razmerah se opozarja na določila napredovalnih predpisov, točka 35 do 37.

Dnevne novice.

+ Našim zunanjim naročnikom!

Ker je vsled vojnih dogodkov vojni promet spremenjen, dobijo naši zunanji naročniki »Slovenca« zelo kasno. Prosimo tedaj vse naše zunanje naročnike, da blagohotno nastale spremembe razmere upoštevajo.

+ Ljubljanski školiški list. Presvetli g. knezoškof ljubljanski je izdal za vernike ljubljanske škofije »Škofijski list«, ki obravnava časa primerne dogodke, ki se pred nami in v naši državi odigravajo. List se bo bral prihodnjo nedeljo po kranjskih cerkvah vernikom raz leco.

+ Cerkevne vesti. Ljubljanska cerkvena sinoda, ki je bila letos napovedana, je odložena. Tudi birmovanje, določeno za letos v posameznih župnijah, odpade. Tako poroča novi »Škofijski list«.

+ Pomožna akcija in dijaštvo. »Wiener Zeitung« priobčuje odlok ministrstva, kako pritegniti visokošolce in visokošolke k pomožni akciji.

+ Nemški cesar o alkoholu. Ni davno, kar je cesar Viljem govoril mornariškim kadetom v Mürwicu tako, le: ... »Prihodnja vojska in prihodnja morskata bitka bo zahtevala od vas zdravih živcev. Živci bodo odločili zmago. Živce pa oslabljuje in izpodkopa alkohol. Tisti narod, ki pivo pije manj alkohola, bo na vrhu. Če boste vadili ljudi, odrekati se alkoholu, bom dobil zdrave in pametne podložnike.« — Proti temu dodamo še to, kar je rekel 77-letni še vedno krepki general-feldmaršal grof Haffeler: »Mnogoletna skušnja pri vojaštvu me uči, da je moštvo, ki ne pije alkohola, mnogo sposobnejše za telesno in dušno delo manj utrujeno, in sicer ob vseh letnih časih. Najškodljivejše je žganje. Dosti boljše ni pivo, ki dela človeka trdnega, zaspnega in mu npravlja vedno novo ženo. Jaz nisem pil vina in piva od leta 1878. Žganja pa še nikoli.« — Kar velja o nemški armadi, velja tudi o avstrijski.

+ Na pomoč vojakom, ki se žrtvujejo za domovino! Upravi na šega lista so poslali: Za Rdeči križ: M. Sušnik, župnik v Rovtjah 3 K. B. Bravčič, učitelj v Rovtjah 3 K. K. Zemrov v Rovtjah 2 K. I. Belar, Ljubljana 5 K. Za sirote in uboge rodbine I. Belar, Ljubljana 5 K.

+ Smrtna kosa. Iz Mozirja smo dobili brzojavno poročilo, da je umrl včeraj, dne 6. avgusta, preč. g. župnik Ant. Fischer. Pogreb bo v soboto ob desetih dopoldne. Ranjki je bil rojen v St. Pavlu pri Preboldu dne 10. januarja 1849, v mašnika je bil posvečen dne 27. julija 1873. Naj v miru počiva!

+ Naši junaki. Neki možakar iz Sorice je pri odhodu na bojno polje pogumno zaklical: »Štirideset let sem star, a štirideset Srbov si še upam potolči.«

+ Smrtna kazen za zlobno poškodovanje tuje lastnine. Hrvatski ban škrlac je izdal odlok, po katerem se kaznujejo s smrtno kaznijo vsi tisti, ki iz hudobnosti poškodujejo tujo lastnino.

+ Kot vojna kurata (za bolnišnico) sta pozvana še župnik mirnopski Zoré in tržiški kaplan Golé. Gospod župnik na Koprivniku Fran Ks. Steržaj ni pozvan za vojnega kurata.

+ Tečaj kačevcev v Celovcu. Z ozirom na vojne zmede se odpoveduje katetskemu tečaju v Celovcu, oziroma se preloži na ugodnejši mirni čas. Podrobno sti se še svoječasno naznanijo.

+ Atentat na vlak Split—Sinj. Dalmatinski listi poročajo: Ko se je pretekli četrtek nahajal vlak blizu Dicma, je sin nekega Srba, Ilija Denić, ki je bil pet mesecev v Srbiji, šel na tračnice železnice in tu vrgl dinamitne patrone. Pastirji so to opazili in so se o pravem času dali signal vlaku, da se je mogel ustaviti. Bandit je aretiran.

+ Nesreča. Na Ježici pri Ljubljani je pred dnevi neki konjenik tako nesrečno padel s konja naravnost na glavo, da se mu je lobanja prebila in je revež na mestu izdihnil.

+ Ustavljeni obrat. Obrat v steklarni v Hrastniku je ustavljen. — Vsled vojske je začasno ustavljeno delo tudi v tovarni za klobuke Pichler in sinovi v Gradcu.

+ Podeljena je župnija Ajdovec č. g. Ignaciju Žustu, župniku na Poljšniku, in župnija Poljance č. g. Janezu Mavserju, župnijskemu upravitelju istotam.

+ V Idriji se je v nedeljo 2. t. m. pri obnem zboru veteranskega društva sestavil širši odbor Rdečega križa. Damskemu odboru na čelu soproga dvornega svetnika Billeka. Njej ob strani so svetnikove gospe Pirnat in Stverak ter nadkomisarja soproga Plzak. Moški odbor sestoji iz monsgr. Arke, dr. Stveraka in poveljnika veterancev Franc Kosa. Pristopila sta drugi dan še župan Straus in notar. konc. Tavzes, tako da so v odboru vse stranke zastopane. Ze prvi dan so dame nabrale nad 500 kron, nabiranje se še raztegne na vsako družino. Gospa Sofija Pirc, soproga lekarnarjeva, je poslala 500 cigaret v tolažbo ranjenim tobakarjem. Kaže se povsod zato splošno zanimanje, posebno še ker tako vnmemo dajeta dvorni svetnik Billek in njegova soproga.

+ Jubilej slovenskega izumitelja. Danes je preteklo 50 let, kar je umrl kaplan Janez Puhar, ki je prvi izumil fotografiranje na steklo. Pariška akademija ga je imenovala svojim članom in ga v diplomu, ki se hrani v kranjskem deželnem muzeju, imenuje naravnost »inventeur de photographie sur verre«. Puhar je bil rojen pred 100 leti v Kranju (26. avgusta 1814). Natančneje podatke o njegovem življenju in znanstvenem delovanju je prinesel naš list v podlisku dne 7. februarja (št. 30) letošnjega letnika. Janeza in njegovega brata Matevža Puharja, ki se je kot nakelski kaplan udeležil Prešernovega pogreba, omenja parkrat župnik Blaž Blaznik v svojem dnevniku. (Prim. Vrhovnik, iz dnevnika Blaža Blaznika, Izvestja muzejskega društva za Kranjsko 1909.)

+ Zopetni napad na železniški most. Celovski listi poročajo: Kakor smo že sporočili, je bil takoj po napovedi vojske Srbiji poizkušen napad na belopeški most železniške proge Trbiž—Ljubljana, ki se je izjalovil vsled paznje vojaške straže. Dva dni nato sta se pojavila zopet dva moška in streljala na stražo. Kroglice so zgrešile svoj cilj. Straže in vojaška patrulja sta oddala več streliv na begunca, ne da bi koga zadela. Splošno prevladuje mnenje, da sta to dva srbofilska individua, ki hočeta na ta način izkazati svojo ljubezen do Srbije. Orožništvo zločince pridno zasleduje.

+ Kaj naj darujemo vojakom. Sočutje z vojniki, aktivnimi in vpoklicanimi rezervisti in črnovojniki se kaže pri mnogih v tem, da jim darujemo razne stvari. Žal da mnogi sežejo po napačnih rečeh in pošiljajo vojakom pivo, vino in žganje (konjak). Veliko bolj

umestno bi bilo, ako bi pošiljali vojakom živila, namesto opojnih pijač, ki vojaka le slabe. V mnogih staniščih dobe vojaki mesto hrane denar, da se preživijo. Če jim darujemo živila, si lahko denar prihranijo. Kjer pa vojaki dobijo živila, je najboljše, ako jim darujemo denar, ki ga bodo vojaki povsod krvavo potrebovali. Namesto piva, vina, žganja itd. darujte tedaj vojakom sir, surovo maslo, meso, sadje, še boljše pa denar!

+ Od poročnega oltarja v vojsko. Podkloštom na Koroškem zaposleni monter Ivan Stecher se je dne 1. t. m. poročil s Franciško Huber iz Gradca. Dopoldne se je naznanil v župnišču kot ženin, zvečer je stal z dispenzom pred oltarjem in nato sta šla na »poročno potovanje«, on k svoji vojaški sili, ona pa k staršem.

+ Veliki darovi. Skupni finančni minister vitez Bilinski s soprogo je daroval 5000 K za avstrijski in 5000 K za ogrski Rdeči križ, dalje po 5000 K za podporo družin rezervistov v Avstriji in na Ogrskem.

+ Srbska vojaška begunca pred dunajskim sodiščem. Pred okrajnim sodiščem Josefsstadt na Dunaju sta se morala zagovarjati dva mlada Srba, 26-letni brivski pomočnik Mladen Petrovič in 18letni Radenko Obradović, ki sta bila prijeta radi vlačugarstva in podčastniške službe v Kragujevcu. Oba vojaška begunca. Petrovič je pobegnil preteklo leto od svoje čete v Belgradu, Obradović pa dne 1. maja t. l. iz proviastniške službe v Kragujevcu. Oba sta izjavila, da se jima je pristudila vojaška služba. Oba sta bila obsojena radi vlačugarstva na 10 dni zapore, v katerega se všteje 5dnevni preiskovalni zapor. Po prestani kazni bosta oddana policiji.

+ Umrla je v Semilu mati poslanca dr. Karla Kramarja v starosti 80 let.

+ Premovanje konj. Radi mobilizacije se premovanja konj letos v Trebnjem, Kočevju, Skofelci, Mokronogu in St. Jerneju ne bodo vršila.

+ Smrtna kosa med ameriškimi Slovenci. V Canonsburgu, Pa., je umrl 52letni Frank Potočar iz Potočerske vasi v fari Prečna pri Novem mestu. Zapustil je ženo in otroke. — V Unity Station, Pa., je umrla Marija Rihtaršič, roj. Rink iz Hotovelj nad Škofjo Loko; zapustila je moža in štiri otroke.

+ Redakcijski lokal »Kikeriki« na Dunaju demoliran. Humoristični politični ljudski list »Kikeriki« na Dunaju je prinesel v svoji zadnji številki karikaturu generalnega štaba šefa barona Konrada. Dne 4. t. m. popoldne se je zbirala mnogobrojna množica ljudi pred uredništvom Dunajskega tednika. Lokal je bil razbit in deloma demoliran. Z odtrganimi deskami izloženega okna, na katere so prilepili naslovni list »Kikeriki«, so štiri demonstrantje skozi notranje mesto.

+ Umrl je v Parizu član francoske akademije pisatelj Jules Lemaitre. — Glede osebnih in aprovizacijskih vlakov naj vsakdo sam poizve na železniških postajah.

+ Dunajski gledališča so prenehala s predstavami; vendar dobé igralci še naprej svoje gaže, ki so nekoliko zmanjšane.

+ Umrl je 5. t. m. v Gradcu, Klosterviesgasse 41, vpokojeni c. in kr. podpolkovnik in c. in kr. dvorjan Julij baron Lazarini, star 75 let.

+ Begunec. V hribih okrog Sorice se potika neki Tolminec, ki se hoče odtegniti vojaščini. Preživlja se s tatvino. Ljudje so v strahu, ker utegne biti tudi nasilen. Orožništvo ga zasleduje brez uspeha. — Nedavno je bilo nekemu možu iz Bohinja med potjo z voza ukrajenih več hlebov sira; morda se je ta begunec prikradel do voza ter pouzmal tečno hrano.

+ Samoumor v blaznosti. Celjski gostilničar Anton Bezenšek, »Pri Jelenu«, bi bil moral pod orožje. To in razburljivo delovanje v gostilni je povzročilo, da je 3. avgusta nenadoma zblaznel. Grozil je svoji rodbini, ki se je morala skriti. Podil je tudi goste iz gostilne. Dne 4. t. m. zjutraj je izginil, predno s oga prijel, so ga zvečer našli mrtvega za pokopališčem v Galorju. Nesrečnež se je v blaznosti ustrelil. Zapušča vdovo s tremi nepreskrbljenimi otroci.

Ljubljanske novice.

Ij Občinska seja v Ljubljani. Danes dopoldne ob 11. uri je imel občinski svet nujno sejo ter sklenil soglasno, da se dovoli aprovizacijskemu permanentnemu odseku 100.000 K kredita v svrhu dobave za mesto napotnejših živil in kuriva. Ta znesek bode odsek rabil v sporazumu z županom, da čim hitreje oskrbi one življenske potrebščine, ki jih najbolj rabijo prebivalci mesta. Z ozirom na sedanje razmere ostane ta odsek permanenten. Na

dalje se je sklenilo, da sme župan porabiti 4000 K ob slovesu vojakov na vojsko, ko zapuščajo naše mesto, in 1000 K darovati Avstrijskemu rdečemu križu, h kateremu pristopi obenem mestna občina kot ustanovitelj z zneskom 300 K.

Ij Čitalnica v »Ljudskem Domu« je odprta vsak dan od 9 ure dopoldne do 9 ure zvečer. Vstop vsakemu prost.

Ij Sladkorni podkartel v Ljubljani. Kakor izvemo od dobro poučene strani, je c. kr. deželna vlada vsled vlog, podanih v zadevi ljubljanskega sladkornega podkartela, o katerih smo v našem listu poročali, povabila prizadete gospode podkarteliste, da se opravičijo. Dotični gospodje so ob tej priliki dokazali, da je znašel podkartelov čisti dobiček v zadnji kampanji 77.000 kron, in so bili mnenja, da je bil ta dobiček navaden meščanski in da torej ni nobene povoda, da bi se sladkorni podkartel razpustil. Na to odgovorjamo naslednje: Res je, da je dobiček minole kampanje, t. j. od 1. oktobra 1913, znašal samo 77.000 kron, to pa zato, ker so zelo mnogi trgovci že preje imeli sklenjene pogodbe s tovarnami ter so sladkor dobili še neposredno iz tovarnen. Ravno vsled tega je imel podkartel manjši promet, vrh tega so pa bile tudi sladkorne cene v engros prodaji nižje, ker so jih znižali ravno oni trgovci, ki so sladkor dobili neposredno iz tovarnen. Od 1. oktobra 1913 dalje se je pa položaj izpremenil, ker je poslal sladkorni podkartel svoje pooblaščenca na Dunaj k centralnemu prodajnemu biroju, da onemogoči vsako dobavo preko drugih izvenkranjskih mest na Kranjsko. Delalo se je namreč na to, da bi one tvrdke v drugih deželah, ki bi kak vagon sladkorja poslale na Kranjsko, sploh ne dobile več sladkorja. Da bi preprečil tudi eventualno dobavo iz Nemčije (Ratisbone), je dal sladkorni podkartel za dobo od 1. oktobra 1913 dalje trgovcem podpisati izjave, da se obvežejo naročiti sladkor izključno le pri sladkornemu podkartelu, za kar jim je s svoje strani obljubil izplačati čez leto dni, t. j. 1. oktobra 1914, 50 do 125 vinarjev bonifikacije za vsakih 100 kg. Te bonifikacije pa bi ne dobil ne za nazaj ne za naprej noben trgovec, ki bi dobil, četudi le samo enkrat sladkor od drugih. Na ta način si je sladkorni podkartel za letos zagotovil ogromen dobiček, ki se za lanskim niti meriti ne da. Kajti, četudi se od izračunanega dobička po 5 K 60 vin., ki ga ima podkartel od vsakih 100 kg sladkorja, za vseh 700 vagonov, ki se porabijo na Kranjskem, odšteje maksimalna bonifikacija po 1 K 25 vin. za 100 kg (nekateri trgovci sploh ne uživajo nobenega popusta, drugi pa po 50—75 vin. za 100 kg), ostane podkartelu še vedno nepobitni dobiček v znesku 304.500 K! Upamo, da bo c. kr. deželna vlada iz ozirov na škodo, ki jo vsled tega trpi ne samo trgovski stan, marveč tudi konsumenti, ki se že itak nahajajo v veliki stiski, ter iz ozira na to, da je po zakonu od 1. avgusta 1914 § 8. vsaka omejitev svobodne trgovine prepovedana, — nemudoma razpustila sladkorni podkartel.

Ij Umrla je na Selu pri Zirovnici na Gorenjskem gospa Marija Kočevar pl. Kondenheim, vdova c. kr. deželnega sodišča predsednika. Pogreb se vrši v nedeljo 9. t. m. ob 4. uri v Ljubljani. Naj v miru počiva!

Ij Knjige za ranjence. Superior vojne mornarice in tačasni duhovnik v c. kr. garnizijski in rezervni bolnici Karol Kokoš prosi vse blagohotne prebivalce v Ljubljani, da bi obdarili bolnišnici z dobrimi knjigami, ki bodo veliko tolažilo in razvedrilo ubogim ranjencem. Darila naj se blagovolijo odati v pisarni Deželne zveze za tujski promet (Tourist-Office) Miklošičeva cesta 6 pod naslovom dotičnega darovalca.

Ij Deželni muzej Rudolfinum ostane do nadalje ob nedeljah za splošen prost vstop zaprt.

Ij Tragika. Sinoči se je hipoma raznesla vest, da se je nek vojak ustrelil, drugi pa da je skočil v Grubarjev prekop. Letega so baje ljudje videli, ko se je potapljaj. Okrog 9. ure zvečer je šla tudi na Grubarjevem nabrežju stanujoča 26letna Marija Vončinova gledati h kanalu, a se do danes še ni povrnila. Sodi se, da je prišla preveč blizu škarp, kjer ji je spodrsnilo in je padla ter izginila pod vodo. Pozitivnega se pa še

nič ne ve in bi bilo slednjič le mogoče, da vendarle ni našla smrti v valovih.

Ij Sumljiv odgnanec. V torek je ljubljanski odgonski sprevodnik pripeljal v Trbiž laškega državljana, 26-letnega Jakoba Plessija iz Padove. Ko ga je izročil v Trbižu občinskemu odposlancu, ki bi ga imel pozneje odpraviti v Italijo, je letemu ušel ter mu pustil približno okoli 100 K denarja. Je pač moral imeti na sebi kak greh, za katerega bi se moral v domovini pokoriti.

Razna poročila.

PROSTA VOŽNJA NA DRŽAVNIH ŽELEZNICAH ZA DELAVCE, KI BODO POMAGALI PRI ŽETVI.

Dunaj. (Kor. urad.) Danes izide ministerjalna odredba, da dobe delavci, ki bodo pomagali pri žetvi, ako potujejo v skupinah iz kraja, kjer stanujejo, na kraj, kjer bodo pomagali, na državni železnici prosto vožnjo. Delavci morajo imeti tozadevne izkaznice, ki se morajo glasiti vsaj za 5 oseb skupaj.

VELIKE DEMONSTRACIJE PRED ANGLEŠKIM POSLANIŠTVOM V BEROLINU.

Berolin. 7. avgusta. (Koresp. urad.) Wolffov urad poroča: O demonstracijah pred angleškim poslaštvo se je uradno dognalo: Občinstvo je spočetka demonstriralo samo s petjem patriotičnih pesmi in s klici na osebe, ki so bile na oknih poslaštva ter so se občinstvu porogljivo smejale. Nato so nekatere osebe angleškega poslaštva pričele metati na občinstvo pesek in angleški drobiž (denar), kar je občinstvo tako raztogotilo, da je izkopala mozaiški tlak in pričelo metati plošče na poslopje. Policija je demonstrante razgnala.

POSLOPJE NEMŠKEGA POSLANIKA V PETERBURGU RAZRUŠENO.

Berolin. (Kor. urad.) Vesti iz Rusije o popolnem porušenju krasne nove palače nemškega poslaštva v Peterburgu utemeljujejo to s tem, da je bil ruski veliki knez Konstantin na potovanju po Nemčiji dejanski napaden in da je bil vlak carice matere v Nemčiji ustavljen. Niti prvo niti drugo ni resnično. Velikemu knezu Konstantinu na potovanju op Nemčiji ni prav nič zgodilo, carica mati je bila na kolodvoru v Berlinu spoštljivo pozdravljena od zastopnikov zunanjega ministristva, od generalnega štaba in železniškega ministristva. Iz posebnih ozirov na visoko osebo se je njen vlak namestu skozi po vojski prizadeto ozemlje dirigiral skozi Šlezvik - Holstein na Dansko.

RUSKI DEZERTERJI.

Linc. 4. avgusta. »Linzer Tagesp.« poroča: Včeraj ob desetih zvečer se je pripeljalo 70 ruskih vojaških beguncev, ki sta jih stražila dva orožnika in več obmejnih policistov. Prepeljali so jih pred policijsko stražnico, danes so jih pa transferirali v Traun, internirali so jih v neki tvornici, kjer bodo internirali še 400 ruskih dezertterjev, ki pridejo danes ali jutri.

MINISTER ZA HRVATSKO NE SME FRANCIJE ZAPUSTITI.

Vichy 7. avg. (Kor. urad.) Minister za Hrvatsko, grof Pejacsevich ne more od tu odpotovati. Minister je pod vojaškim nadzorstvom.

GROF KAROLYI ZADRŽAN.

Budimpešta. (Koresp. urad.) Grofa Mihaela Karolyja z ogrskimi poslanci, ki so se vračali iz Amerike, so francoske oblasti v Cherbourgu zadržale.

DAR HRVAŠKEGA BANA.

Zagreb, 6. avgusta. Ban baron Skerlec je daroval za družine vpoklicanih rezervistov 50.000 kron.

RUSKI, ANGLEŠKI IN SRBSKI PODANIKI NE BODO IZGNANI IZ AVSTRO-OGRSKE.

Dunaj, 6. avgusta. (Kor. urad.) Podaniki držav, s katerimi je naša država v boju, ne bodo izgnani iz Avstro-Ogrske. Postopalo se bo z njimi tako kot z avstro-

ogrkimi državljanji. Izvzeti od tega so seve vojni zavezanci sovražnih držav, oni, ki se nahajajo v naši operacijski črti in one osebe, ki so sumljive.

POTREBNA POSOJILA ZA VOJAŠKE NAMENE.

Dunaj, 7. avgusta. »Wiener Zeitung« prinaša cesarsko odredbo, po kateri se vlada pooblašča, da sme najeti posojilo, ki je potrebno za pokritje izvanrednih vojaških potreb. Posojilo je treba tako najeti, da ne bo državni zaklad stalno obremenjen. Na podlagi te naredbe je finančni minister že stopil v stik z nekim avstrijskim konzorcijem, ki bo preskrbel lombardno posojilo na zakladne listine. Enako pogodbo je sklenil ogrski finančni minister z ogrskimi kapitalisti.

TVRDKE ZA UNIFORME DELAJO VELIKE DOBIČKE.

Dunaj, 7. avgusta. Dunajski korespondenčni urad se pritožuje nad dunajskimi in drugimi tvrdkami, ki so izrabile vojno stanje in ceno vojaških uniform vzdignile. Uredništva naj bi tako nezaslišano nepatriotično obnašanje javno ožigosala in imena tvrdk navedla. Po končani vojski, ko se vrnejo normalne razmere, bodo take tvrdke posledice svojega obnašanja že primerno občutile.

VTIS JAPONSKE MOBILIZACIJE V BEROLINU.

Berolin. Ko se je v Berlinu izvedela avtentična vest o mobilizaciji japonske vojske, tedaj je množica priredila pred japonskim poslaštvo navdušene ovacije.

EGIPT NEVTRALEN.

London, 7. avg. (Kor. urad.) Po poročilih iz Aleksandrije je Egipt proglašil nevtraličeto.

IZVOZ ŽIVIL NA NORVEŠKEM.

Norveška vlada je izdala ukaz, vsled katerega prepoveduje izvažati rž, moko, krompir, oglje, koks in naravno olje.

ZAKONSKA CAILLAUX UMORJENA? Usmrtil ju je sin Calmettov.

V Berlinu se govori, da sta zakonska Caillaux umorjena. Kakor znano, so pariški porotniki po zelo senzacionalni razpravi, ki bi bila v inozemstvu povzročila še večjo pozornost, kakor jo je, ko bi se ne bil ves svet pečal z uvodom sedanje evropske vojske, oprostili morilko Caillauxovo. Popotniki, ki so došli iz Pariza v Berlin, pripovedujejo, da je maščeval Calmettov sin smrt svojega očeta in da je umoril bivšega francoskega ministra Caillauxa in njegovo ženo, morilko svojega očeta. Vojska, ki je prekinila zvezo med Berlinom in Parizom, je preprečila vsako možnost, da bi dobili jasnost o teh govoricah. — Brzjavka, došla »Nouvel Wiener Tagblatt«, izvaja: Popotniki iz Pariza trde, da je Calmettov sin usmrtil zakonska Caillaux.

Sprejme se takoj starejši zanesljiv

trgovski pomočnik

Specerijske stroke za večji kraj na Gorenjskem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 2469.

Službe s stalno plačo išče

organist in cerkovnik

izšolan v Celju, oženjen, abstinent, usposobljen tudi za vodstvo godbe na lok in pihala. Naslov: J. V., pošta Sv. Peter v Savinjski dolini. 2454

Odda se za november termin

stanovanje

obstoječe iz 5 sob, kuhinje, predsobe, hodnika in z drugimi pritliklinami v Židovski ulici št. 1., II. nadst.

Ravnotam se oddaste

2476

2 meblovani sobi

s posebnim vhom. — Več se izve istotam v I. nadst.

Stanovanje

2480

obstoječe iz 4 sob s pritliklinami se odda takoj, eventualno tudi za novembrov termin. Povpraša se v pisarni hotela Union v Ljubljani.

2 elegantnih stanovanj

vsako obstoječe iz 4 velikih sob, predsobe, poselske sobe, kopalnice in z drugimi pritliklinami, na solnčni legi in z lepim razgledom se dasta z novembrovim terminom, eno tudi takoj v najem. Naslov se poizve pri upravnistvu tega lista pod št. 2479.

POZOR!

POZOR!

V nedeljo (9. avg.) ob 1/2 8. zvečer bo v stolni cerkvi ljubljanski

pridiga za vojaštvo.

Naši urli vojaki so vlijudno vabljeni, da se je udeleže polnoštevilno. Opozori naj na to drug drugega. Pa tudi drugi naj opomni nanjo svoje prijatelje in znance-vojake.

V teh resnih, usodnih dneh — ko ravno čas pripušča — je pač uredno in primerno, spregovoriti našim mladeničem in možem besedo, ki naj jih okrepi in pripravi na velike dogodke, ki jih čakajo.

Najboljši nakup vsakovrstnih modernih in trpežnih

čevljev

je v zalogi lastne tovarne

PETER KOZINA & K^o LJUBLJANA NA BREGU.

Cene za gospode		K 14—	17—	20—
" " dame		12—	15—	18—
" " dečke ^{26/39}		10—	12—	
" " otroke		K 5—	6—	7—
Specialna vrsta za moške in ženske samo	K 10—			

Garantirana kakovost po teh cenah. Cenejše vrste od kron 1'50 naprej.

Denar v hranilnicah varen!

C. kr. deželno predsedstvo nam pošilja v objavo naslednji vladni razglas:

Resen opomin vlagateljem.

Vlada in hranilnice so že opetovano razglasile in zagotovile prebivalstvu, da se mu v nobenem oziru ni bati kake izgube denarja, ki ga ima naloženega v hranilnicah.

V splošnem je prebivalstvo tudi zgledno uvidnostjo ostalo popolnoma mirno. In spoznalo, da so gotove omejitve hranilnic pri izplačevanju vlog v danih razmerah skozinsko potrebne in koristne. Zdi se pa, da so vlagatelji v nekaterih okrajih stavili hranilnicam večje izplačilne zahteve. Vsled tega popolnoma neutemeljenega navala vlagateljev, ki bi lahko povzročili zmedo, izjavlja notranje ministrstvo ponovno, da varnost hranilnih vlog v hranilnicah in drugih zanesljivih denarnih zavodih ni v nobenem oziru ogrožena. Vsekakor se more izplačevanje zahtevanega denarja le polagoma vršiti, ker je mnogo uradnega osebja odšlo k vojakom ter delajo hranilnicam težave tudi druge tehnične, zlasti pa prometne (omejitev poštnega in železniškega prometa) ovire, tako da jim trenutno ni mogoče popolnoma zadostiti pritiskejčim izplačilnim zahtevam vlagateljev. Vrh tega mora biti sedaj prva skrb vseh in torej tudi hranilnic, da se preskrbe z zadostnimi gotovimi sredstvi, v prvi vrsti oni, ki so poklicani v vojno službo. Kakor hitro bo zadoščeno tej trenutni in najnujnejši potrebščini, bo največja napetost premagana. Potem v denarnem poslovanju ne bo več nobenih posebnih ovir in se bodo polagoma izplačale vse vloge, ki jih bo kdo radi resničnih potreb zahteval.

V teh prvih dneh bo celokupno avstro-ogrsko prebivalstvo gotovo pokazalo domoljubnega duha in čut solidarnosti, in sicer predvsem ravno s tem, da se bo vzdržalo nepotrebne prenaplne mobilizacije denarnih sredstev. S tem bo omogočilo popoln uspeh finančne mobilizacije, ki je bistven del vojaške mobilizacije.

Bilo bi torej nepatriotično, ako bi kdo svoj denar, ki itak ni ogrožen, pod pretezo, da ga hoče spraviti v varnost, brez prave potrebe dvigal in s tem odtezal razpoložljiva izplačilna sredstva onim, ki morajo za domovino in torej tudi zanj zastaviti svoje življenje. Nikdo, ki ima čut solidarnosti, ne bo mogel gledati, kako njegovi so državljani brez vseh sredstev odhajajo v vojno, med tem ko njemu nepotreben gotov denar leži doma neporabljen samo zato, ker se da voditi od neopravičene in sebične strašljivosti. Tisti, ki je rešen vojne službe, bo imel še dovolj časa in prilike, da v slučaju potrebe dobi potreben denar. Obzirnost in mirna prevdarnost v dviganju vlog je pač najnujnejša sopomoč pri vojnih pripravah, ki se mora zahtevati od onih posameznikov, ki ostanejo doma.

Vlada more samo ponovno zagotoviti, da ne vojna ne moratorij v nobenem oziru ne ogrožavata varnosti vlog in pozivlje vse, da se v danih razmerah otresejo vsake boječnosti in popolnoma zaupajo naši mzavodam, ki so se že ponovno obnesli; opuste naj se vse nesmiselne izplačilne zahteve glede hranilnih vlog, ako ni nujne denarne potrebe.

Vsem čebelarjem!

Zaorilo je po naših domovih: »Na vojsko!« Poročila o manifestacijah svedočijo, da je Slovenec — vselej zvest svojemu presvitemu cesarju — tudi stopil na plan, da pomaga reševati čast in blaginjo svoje širše domovine Avstrije pred nizkotnimi spletkarji tam doli na jugovzhodu. Dal Bog nam — kakor vselej — sinove Slovenije z zmagov ovcane v naročje!

Odšlo je na bojišče tudi mnogo tovarišev — čebelarjev. Spremlja naj jih blagoslov vsikdar in povsod, dokler se ne vrnejo k svojcem!

Ostali pa ste na svojih domovih čebelarji očetje in sinovi, katerih ne veže vojaška dolžnost. Do vas se obračamo s prošnjo: Prišel je in bo čas nujnih opravil pri čebelarstvu. Sosed čebelar je odšel na bojišče. Priskočite mu požrtvovalno na pomoč, sosedje; plačilo gotovo ne bo izostalo! Gotovo more vsak stopiti k četrt ali pol ure oddaljenemu čebelarju, da pregleda, če je pri čebelnih ljudstvih vse v redu. Opozori naj na ukrepe, katere je storiti pri sosedovem čebelarstvu; ako domači tega niso zmožni, naj potrebno izvrši kratkoma sam! Treba bo združevati slabiče, preiskati brezmatične panjove in jih brezpogojno tudi ozdraviti, krmiti, pregledati zalogo satja in

hranitev tega in iztrkati med. Ukreniti bo potrebno v slučaju ropanja in opozoriti na stvari, ki bi se nam sicer dozdevale malenkostne, pa so potrebne, da jih uvažujemo pri čebelarstvu!

Hvaležno delo imajo sedaj voditelji podružnic in opazovalnic in sploh vsi organizirani čebelarji, ki so ostali na svojih domovih. Pa ne samo članom, pomagajte tudi nečlanom, kolikor je v vaših močeh in gotovo v vašem delu in trud ne bo blagoslovi!

Neobdačeni sladkor za čebelarje.

Neobdačeni sladkor za čebelno jesensko pisanje se bode oddajal okrog srede septembra. Naročila sprejema Slov. osrednje čebelarsko društvo v Ljubljani do 31. avgusta t. l. Pri naročilu se mora razločno napisati: priimek, krstno ime, bivališče, davčni okraj, zadnjo pošto, železniško postajo, število panjev in množino sladkorja (ne več kot 5 kg za panj). Razpošiljal se bo neobdačeni sladkor le v vrečah po 50 in 100 kg, zato naj sosednji čebelarji ali podružnice naroče skupno. Le čebelarji, ki pri naročilu naznanijo, da pridejo osebnostno po sladkor v Ljubljano, dobe tudi manjšo množino. Cena se naznani v kratkem.

Odbor osrednjega čebelarskega društva v Ljubljani.

Stanovanja

s 3 in 4 sobami se oddajo takoj ali za november. Več pove karnosek Al. Vodnik, Ljubljana, Kolodvorska ulica. 2455

Ženska moč

vešča popolnoma slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi išče primerne službe v kakšni pisarni event. tudi v trgovini v Ljubljani. Naslov pove uprava Slovence pod št. 2456.

Stanovanje

obstoječe iz 2 sob, kuhinje in čimnate, se odda z novembrom v Trnovski ulici št. 23. 2475

Odda se lepo

prilčno stanovanje

obstoječe iz 2 sob, kuhinje, shrambe ter poraba pralne kuhinje za novembrov termin na Dunajski cesti št. 66, za topničarsko vojašnico. Pojasnila se dobijo v pisarni istotam. 2470

Učiteljiščnik

z maturo, vešč tudi slovenske in nemške stenografije, išče primerne službe v kaki pisarni ali kaj podobnega. — Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 2476.

STANOVANJE

obstoječe iz 2 sob s pritliklami, se odda za novembrovski termin v Pražakovi ulici št. 3. Več se poižve pri »Združni zvezi« na Dunajski cesti št. 38. 2464

Usi odjemalci pišejo

da je najboljši izmed vseh v trgovini se nahajajočih

malinov sok

oni

lekarnarja Piccolija v Ljubljani.

1 poštna pošiljka z voznino in zavojsnino K 5-60.

Razpošilja se tudi v solih in v steriliziranih 1 kg steklenicah.

Naročila izvršuje 677

lekarnar Piccoli, Ljubljana.

Geniki zastoj in franko.

Zločin v Sarajevu.

Tragična smrt prestolonaslednika Fran Ferdinanda in njegove soproge vojvodinje Hohenberg.

Z mnogimi slikami. — Cena 70 v, po pošti 80 v.

Knjižica obsega najnatančnejši popis strašnega zločina, ki je na nedeljo pred sv. Petrom in Pavlom iztrgal iz naše srede ljubljene prestolonaslednika ter njegovo zvesto družico in do dna pretresel srca vsega čutečega človeštva. Kar jeknila je vsaka duša bolesti in prvotno osupljenje se je umaknilo strašni jezi nad zločinci in njihovimi zavezniki, kajti vsak je čutil v srcu, da je padel prestolonaslednik, ki je ljubil vse narode Avstrijske in bil posebno naklonjen Slovanom. Z njim je legla za dalj časa v grob tudi nada na lepšo narodno bodočnost, katero smo upravičeno videli zasigurano v pokojnem prestolonasledniku. S Fran Ferdinandom je padel mož globoke vere in živega katoliškega prepričanja, pa tudi mož jasnega pogleda in krepke volje, ki je zasnoval velike načrte, po katerih je hotel preosnovati Avstrijo, ki naj ostane mogočna pa tudi srečna mati srečnih narodov. Kdo ve če vstane še kdaj tak mož?

Navedena knjiga, ki vse to podrobno opisuje ima silno nizko ceno 70 v. in nudi nad 40 lepih slik iz prestolonaslednikovega javnega in družinskega življenja, posebno iz njegovih zadnjih dni pred odhodom v Bosno in v Bosni sami. Vsak veren Slovenec naj si nabavi knjižico, katero bo bral z izrednim zanimanjem, po tem naj si jo pa shrani za spomin na tega velikega moža.

Album slik iz življenja pokoj. prestolonaslednika in njegove družine.

Zbirka 16 krasnih slik, ki se da o odločiti in porabiti kot razglednice, ali pa se v celoti lahko hranijo kot lep spomin. Cena tega krasnega albuma je izredno nizka in znaša samo 1 K, tako, da stane torej posamezna slika samo 6 vin. Vsaka slika odnosa razglednica je umetniško dovršena ter po svoji izvršitvi daleč presega vse podobne slike, kar jih je do sedaj izšlo. Slike združene v tem albumu predložijo najzanimnejše dogodke iz življenja pokojnega prestolonaslednika, iz katerih je posebno razviden njegov ljudomilni značaj, moška moč ter skrb do lastne družine in vseh narodov velike avstrijske domovine.

Zemljevid Srbije, Črne gore itd.

se dobi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Cena mu je K 2.—. Ta zemljevid bo za zasledovanje predstojećih vojnih dogodkov popolnoma zadoščal, ker je srbsko ozemlje podano precizno in skozi in skozi zanesljivo, zadoščal bo pa tudi v slučaju, če bi dvignila Bulgarija svoje orožje proti Srbiji ali Rumuniji, da si zopet pribori pravice, katere ji je odrekel Bukareški mir. Kdor naroči celotno knjigo »Vojska na Balkanu«, dobi ta zemljevid brezplačno priložen.

Naša zdravila in njih uporaba v domačem zdravilstvu.

Cena 1 K 20 vin., vez. 1 K 80 vin. Namen praktične knjige je, zopet spraviti v veljavo naša stara preiskušena domača zdravila, katera je naš moderni čas žal popolnoma pozabil. Bog sam nam je v naravi podaril najboljša leka proti raznim boleznim in ta knjiga nas uči te leke spoznavati in jih pravilno rabiti.

Zdravilna zelišča.

Prirejena po nemški knjižici župnika Jan. Künzle-ja. Cena 60 vin. To knjižico smemo imenovati zbirko receptov za bolezni, ki najbolj in naipogosteje mučijo ljudi. Knjižica je kratka pa jedrnat in obsega marsikatero tako priprosto domače zdravilo, ki pa bolje učinkuje kakor najrazličnejši moderni leki, ki jih naštevajo obširne zdravilne knjige.

Zelišča v podobi.

Cena 60 vin. Ta knjižica prinaša v naravnih barvah slike raznih zelišč, tako, da bo oni, ki raznih zelišč ne pozna, s pomočjo te knjižice iste lahko spoznal in našel. Vse tri knjige tvorijo lepo celoto, katera bi morala tvoriti domače lekarno vsake slovenske hiše.

Vojska na Balkanu 1912/13.

Sestavila c. kr. profesorja dr. Vinko Šarabon in Anton Sušnik. Z velikim zemljevidom vred velja ta obširna knjiga elegantno broširana K 650, elegantno vezana K 850. O prednostih te obširne, bogato ilustrirane in z vsemi potrebnimi zemljevidi, načrti, skicami, vojnimi slikami itd. opremljene knjige smo že obširno poročali, tako tudi o njeni vsestransko poučni in istodobno zabavno pripovedni vsebini. S to knjigo bo vsakdo zadovoljen, saj nudi za majhno ceno ogromno veliko gradiva. Brezplačno je knjigi pridejen krasen zemljevid Balkana, ki bo najboljše služil vsakemu, ki zasleduje dogodke v Srbiji in operacije Avstrijske armade na srbskem ozemlju.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.